

U S T A W A

z dnia ..... 2018 r.

o zmianie ustawy – Kodeks karny skarbowy

Art. 1. W ustawie z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy (Dz. U. z 2018 r. poz. 1958) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 14 otrzymuje brzmienie:

„Art. 14. Jeżeli sąd lub organ postępowania przygotowawczego określa także obowiązek uiszczenia uszczuplonej należności publicznoprawnej lub uiszczenia równowartości pieniężnej przepadku przedmiotów lub równowartości pieniężnej przepadku korzyści majątkowej, to powinien przy tym wziąć pod uwagę w szczególności sytuację majątkową sprawcy oraz wysokość równowartości pieniężnej przedmiotów bądź korzyści podlegających przepadkowi.”;

2) w art. 15:

a) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. W razie orzeczenia przepadku przedmiotów, ściążenia ich równowartości pieniężnej lub obowiązku uiszczenia ich równowartości pieniężnej oraz zrzeczenia się prawa własności zatrzymanych rzeczy, o którym mowa w art. 137a § 2, wygasa obowiązek uiszczenia należności publicznoprawnej dotyczącej tych przedmiotów.”;

b) dodaje się § 5 w brzmieniu:

„§ 5. Uiszczoną celem wyrównania uszczerbku finansowego kwotę pieniężną zalicza się na poczet należności publicznoprawnej uszczuplonej czynem zabronionym.”;

3) w art. 16:

a) w § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Przepis § 1 stosuje się tylko wtedy, gdy w terminie wyznaczonym przez uprawniony organ postępowania przygotowawczego uiszczono w całości należność publicznoprawną uszczuploną popełnionym czynem zabronionym. Jeżeli czyn zabroniony nie polega na uszczupleniu tej należności, a orzeczenie przepadku przedmiotów jest obowiązkowe, sprawca powinien złożyć te przedmioty, natomiast w razie niemożności ich złożenia – uiścić ich równowartość pieniężną; nie nakłada

się obowiązku uiszczenia ich równowartości pieniężnej, jeżeli przypadek dotyczy przedmiotów określonych w art. 29 pkt 4. ”

b) w § 5 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) po rozpoczęciu przez organ czynności służbowej, w szczególności przeszukania, czynności sprawdzającej lub kontroli zmierzającej do ujawnienia przestępstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego.”;

4) w art. 17:

a) w § 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) uiszczono w całości należność publicznoprawną, jeżeli w związku z przestępstwem skarbowym lub wykroczeniem skarbowym nastąpiło uszczuplenie tej należności.”;

5) w art. 18 uchyla się § 3;

6) w art. 19 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Jeżeli w związku z przestępstwem skarbowym lub wykroczeniem skarbowym nastąpiło uszczuplenie należności publicznoprawnej, sąd może odstąpić od wymierzenia kary lub środka karnego wymienionego w art. 22 § 2 pkt 2-6 lub w art. 47 § 2 pkt 2 i 3 tylko wtedy, gdy ta należność została w całości uiszczona przed wydaniem wyroku.”;

7) w art. 23 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Wymierzając karę grzywny, sąd określa liczbę stawek oraz wysokość jednej stawki dziennej; jeżeli kodeks nie stanowi inaczej, najniższa liczba stawek wynosi 20, najwyższa – 720.”;

8) w art. 24 § 5 otrzymuje brzmienie:

„§ 5. Niezależnie od nałożenia odpowiedzialności posiłkowej sąd zobowiązuje podmiot, który uzyskał korzyść majątkową, do zwrotu tej korzyści lub jej równowartości w całości albo w części na rzecz Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego; nie dotyczy to korzyści majątkowej podlegającej zwrotowi na rzecz innego uprawnionego podmiotu.”;

9) w art. 26:

a) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Wymierzając karę ograniczenia wolności za przestępstwo skarbowe, w związku z którym nastąpiło uszczuplenie należności publicznoprawnej i tej należności nie uiszczono, sąd określa także obowiązek uiszczenia jej w całości w wyznaczonym terminie.”;

b) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Przepisu § 1 nie stosuje się do sprawcy przestępstwa skarbowego popełnionego w warunkach określonych w art. 37 § 1 lub w art. 38 § 2, z zastrzeżeniem art. 37 § 2-3 oraz art. 38 § 3.”,

c) dodaje się § 4 w brzmieniu:

„§ 4. Przepisu § 1 nie stosuje się do przestępstwa o którym mowa w art. 38 § 2 pkt 3.”;

10) w art. 28 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Kara nadzwyczajnie obostrzona nie może przekroczyć 1080 stawek dziennych kary grzywny, 2 lat ograniczenia wolności albo 15 lat kary pozbawienia wolności; karę ograniczenia wolności wymierza się w miesiącach i latach.”;

11) w art. 30:

a) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. W wypadkach określonych w art. 54 § 1 i 2, art. 55 § 1 i 2, art. 56 § 1 i 2, art. 63 § 1-6, art. 64 § 1-6, art. 65 § 1-3 i 5, art. 66 § 1, art. 67 § 1 i 2, art. 67a § 1, art. 68 § 1 i 2, art. 69 § 1-3, art. 69a § 1 i 1a, art. 69b § 1, art. 69c § 1, art. 70 § 1, 2 i 4, art. 72, art. 73 § 1, art. 73a § 1 i 2 oraz art. 91 § 2 można orzec przepadek przedmiotów określonych w art. 29 pkt 1-3.”,

b) § 5 otrzymuje brzmienie:

„§ 5. W wypadkach określonych w art. 107 § 1-3 orzeka się przepadek dokumentu związanego z urządzaniem gier hazardowych oraz urządzenia do gry losowej, automatu do gry, urządzenia do zawierania zakładów wzajemnych, a także znajdujących się w nich środków pieniężnych oraz środków uzyskanych ze sprzedaży udziałów w grze lub wpłaconych stawek i wygranych uzyskanych przez grających. Przepis stosuje się odpowiednio także w wypadkach określonych w art. 107a § 1, art. 107d, art. 108 § 1, art. 109 § 1 i art. 110.”,

c) uchyla się § 5a;

12) w art. 31 § 6 i 7:

a) § 6 otrzymuje brzmienie:

„§ 6. Wykonanie orzeczenia sądu o przepadku wyrobów tytoniowych, suszu tytoniowego, urządzeń i maszyn do produkcji wyrobów tytoniowych oraz urządzeń lub automatów do gier następuje poprzez ich zniszczenie. ”

b) § 7 otrzymuje brzmienie:

„§ 7. Koszty zniszczenia przedmiotów, których przepadek orzeczono, ponosi sprawca czynu zabronionego, chyba że ich wysokość nie przekracza jednej czterdziestej minimalnego wynagrodzenia.”;

13) w art. 34:

a) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Sąd może orzec środek karny zakazu prowadzenia określonej działalności gospodarczej w wypadkach określonych w art. 38 § 1 i 2 oraz w razie skazania sprawcy za przestępstwo skarbowe określone w art. 54 § 1, art. 55 § 1, art. 56 § 1, art. 62 § 2, art. 63 § 1–5, art. 64 § 1–6, art. 65 § 1, art. 66 § 1, art. 67 § 1 i 2, art. 67a § 1, art. 68 § 1 i 2, art. 69 § 1–3, art. 69a § 1, art. 69b § 1, art. 69c § 1, art. 70 § 1, 2 i 4, art. 72, art. 73 § 1, art. 73a § 1, art. 76 § 1, art. 77 § 1, art. 78 § 1, art. 82 § 1, art. 83 § 1, art. 85 § 1 i 2, art. 86 § 1 i 2, art. 87 § 1 i 2, art. 88 § 1 i 2, art. 89 § 1 i 2, art. 90 § 1 i 2, art. 91 § 1, art. 92 § 1, art. 93, art. 97 § 1 i 2, art. 100 § 1, art. 101 § 1, art. 102 § 1, art. 103 § 1, art. 104 § 1, art. 106c § 1, art. 106d § 1, art. 106j § 1, art. 107 § 1–3, art. 107a § 1 oraz art. 110.”;

b) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Zakazy wymienione w art. 22 § 2 pkt 5 oraz pozbawienie praw publicznych orzeka się w latach, od roku do lat 10.”;

14) w art. 36 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Jeżeli w związku z przestępstwem skarbowym nastąpiło uszczuplenie należności publicznoprawnej i przed wydaniem wyroku należność została w całości uiszczona, nadzwyczajne złagodzenie kary może polegać na orzeczeniu tylko kary grzywny w wysokości nieprzekraczającej połowy górnej granicy ustawowego zagrożenia przewidzianego za przypisane przestępstwo skarbowe, co nie stoi na przeszkodzie orzeczeniu środków karnych wymienionych w art. 22 § 2 pkt 2-6, przewidzianych za to przestępstwo.”;

15) w art. 37:

a) w § 1:

– pkt 1a otrzymuje brzmienie:

„1a) popełnia przestępstwo skarbowe określone w art. 62 § 2, a kwota podatku wynikająca z faktury lub rachunku albo suma kwot podatku wynikających z faktur lub rachunków jest dużej wartości;”;

– pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) prawomocnie skazany za umyślne przestępstwo skarbowe na karę co najmniej 6 miesięcy pozbawienia wolności, 6 miesięcy ograniczenia wolności lub grzywny wynoszącej co najmniej 120 stawek dziennych, popełnia w ciągu 5 lat umyślne przestępstwo skarbowe tego samego rodzaju;”

b) § 2 i 2a otrzymują brzmienie:

„§ 2. Przepisów § 1 pkt 1 i 3 nie stosuje się, jeżeli w związku z przestępstwem skarbowym nastąpiło uszczuplenie należności publicznoprawnej, a należność została w całości uiszczona przed zamknięciem przewodu sądowego w pierwszej instancji.

§ 2a. Przepisu § 1 pkt 1a nie stosuje się, jeżeli należność została w całości uiszczona przed zamknięciem przewodu sądowego w pierwszej instancji.”

c) po § 3 dodaje się § 3a w brzmieniu:

„§ 3a. Przepisów § 1 pkt 1, 2 i 4 nie stosuje się do sprawcy czynu zabronionego określonego w art. 57 § 1a.”;

16) w art. 38:

a) w § 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) przewidzianą za przypisane przestępstwo skarbowe w wysokości powyżej dolnej granicy ustawowego zagrożenia, nie niższej niż 1 miesiąc do górnej granicy ustawowego zagrożenia zwiększonego o połowę, co nie wyłącza wymierzenia także grożącej kary grzywny w wysokości do górnej granicy ustawowego zagrożenia zwiększonego o połowę obok kary pozbawienia wolności.”

b) w § 2:

– wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Stosując nadzwyczajne obostrzenie kary, sąd wymierza karę pozbawienia wolności w wysokości powyżej dolnej granicy ustawowego zagrożenia, nie niższej niż 3 miesiące do górnej granicy ustawowego zagrożenia zwiększonego potrójnie, co nie wyłącza wymierzenia także kary grzywny w wysokości od 100 stawek dziennych do górnej granicy ustawowego zagrożenia zwiększonego o połowę, jeżeli sprawca popełnia czyn zabroniony określony w:”

– pkt 1 otrzymuje brzmienie:

- „1) art. 54 § 1, art. 55 § 1, art. 56 § 1, art. 63 § 1-5, art. 65 § 1, art. 67 § 1, art. 69a § 1, art. 69b § 1, art. 69c § 1, art. 70 § 1, 2 i 4, art. 73a § 1, art. 76 § 1, art. 77 § 1, art. 78 § 1, art. 86 § 1 i 2, art. 87 § 1 i 2, art. 90 § 1, art. 91 § 1 lub art. 92 § 1, a kwota narażonej na uszczuplenie należności publicznoprawnej lub wartość przedmiotu czynu zabronionego jest wielka;”,
- pkt 3 otrzymuje brzmienie:
- „3) art. 62 § 2, a kwota podatku wynikająca z faktury lub rachunku albo suma kwot podatku wynikających z faktur lub rachunków stanowiących przedmiot czynu zabronionego jest wielkiej wartości.”,
- c) § 3 otrzymuje brzmienie:
- „§ 3. W wypadku określonym w § 1 pkt 1 lub 2 stosuje się odpowiednio przepis art. 26 § 2, a w wypadku określonym w § 2 stosuje się odpowiednio przepis art. 37 § 2, 2a lub 3.”;
- 17) w art. 39 § 1 otrzymuje brzmienie:
- „§ 1. Sąd wymierza karę łączną w granicach od najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa skarbowe do ich sumy, nie przekraczając jednak 1080 stawek dziennych grzywny, 2 lat ograniczenia wolności albo 20 lat pozbawienia wolności; karę ograniczenia wolności wymierza się w miesiącach i latach.”;
- 18) w art. 40 w § 3 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:
- „Kara łączna ograniczenia wolności nie może przekraczać 2 lat, a kara łączna grzywny nie może przekraczać 1080 stawek dziennych. Przy określaniu na nowo stawki dziennej, sąd kieruje się wskazaniem określonymi w art. 23 § 3.”;
- 19) w art. 41:
- a) § 1 otrzymują brzmienie:
- „§ 1. Warunkowe umorzenie postępowania karnego można zastosować do sprawcy przestępstwa skarbowego, chyba że przestępstwo to popełniono w warunkach określonych w art. 37 § 1 pkt 1-3, 5-7 lub w art. 38 § 2, z zastrzeżeniem art. 37 § 2-3 oraz art. 38 § 3.”,
- b) po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:
- „§ 1a. Przepisu § 1 nie stosuje się do sprawcy przestępstwa skarbowego, o którym mowa w art. 38 § 2 pkt 3.”,
- c) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Umarzając warunkowo postępowanie karne za przestępstwo skarbowe, w związku z którym nastąpiło uszczuplenie należności publicznoprawnej i tej należności nie uiszczono, sąd określa także obowiązek uiszczenia jej w całości w wyznaczonym terminie.”;

20) w art. 44:

- a) uchyla § 2,
- b) w § 3 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„W wypadkach przewidzianych w § 1 bieg przedawnienia przestępstwa skarbowego polegającego na uszczupieniu lub narażeniu na uszczuplenie należności publicznoprawnej rozpoczyna się z końcem roku, w którym upłynął termin płatności tej należności.”,

- c) § 4 i 5 otrzymują brzmienie:

„§ 4. W wypadkach przewidzianych w § 1, jeżeli dokonanie przestępstwa skarbowego zależy od nastąpienia określonego w kodeksie skutku, bieg przedawnienia rozpoczyna się od czasu, gdy skutek nastąpił.

§ 5. Jeżeli w okresie przewidzianym w § 1 wszczęto postępowanie, karalność przestępstwa skarbowego określonego w § 1 pkt 1 i 2 ustaje z upływem 10 lat od zakończenia tego okresu.”;

21) w art. 48 § 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„§ 1. Kara grzywny może być wymierzona w granicach od jednej dwudziestej do dwudziestokrotnej wysokości minimalnego wynagrodzenia, chyba że kodeks stanowi inaczej.

§ 2. Mandatem karnym można nałożyć karę grzywny w granicach nieprzekraczających pięciokrotnej wysokości minimalnego wynagrodzenia.”;

22) w art. 49:

- a) § 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„§ 1. Do przypadku przedmiotów stosuje się odpowiednio przepisy art. 29, art. 30 § 1 i 6 oraz art. 31, przy czym nie obejmuje on środka przewozowego stanowiącego przedmiot określony w art. 29 pkt 2, chyba że został on przysposobiony do popełnienia czynu zabronionego jako przestępstwo skarbowe, wykroczenie skarbowe, przestępstwo lub wykroczenie, lub przedmiot czynu zabronionego był w nim ukryty w miejscu nieprzeznaczonym do przewozu osób lub rzeczy.

§ 2. W wypadkach określonych w art. 54 § 3, art. 55 § 3, art. 56 § 3, art. 63 § 7, art. 64 § 7, art. 65 § 4 i 6, art. 66 § 2, art. 67 § 4, art. 67a § 2, art. 68 § 3, art. 69a § 2, art. 69b § 2, art. 69c § 2, art. 70 § 5, art. 73 § 2, art. 73a § 3, art. 86 § 4, art. 87 § 4, art. 88 § 3, art. 89 § 3, art. 90 § 3, art. 91 § 4, art. 107 § 4, art. 107a § 2 oraz art. 108 § 3 można orzec przepadek przedmiotów określonych w § 1.”,

b) uchyla się § 3;

23) w art. 51:

a) § 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„§ 1. Karalność wykroczenia skarbowego ustaje, jeżeli od czasu jego popełnienia upłynęło 2 lata. Przepisy art. 44 § 3-4 i 6-7 stosuje się odpowiednio.

§ 2. Jeżeli w okresie przewidzianym w § 1 wszczęto postępowanie, karalność wykroczenia skarbowego ustaje z upływem 2 lat od zakończenia tego okresu.”,

b) po § 2 dodaje się § 2a w brzmieniu:

„2a. W razie uchylenia prawomocnego mandatu karnego, przedawnienie biegnie od daty jego uchylenia. Przepisu tego nie stosuje się, jeżeli w dacie uchylenia mandatu karnego karalność wykroczenia skarbowego już ustała, chyba że mandat karny został uchylony ze względu na to, że sąd prawomocnie uznał roszczenie osoby, o której mowa w art. 137a § 3.”,

c) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Środka zabezpieczającego określonego w art. 47 § 4 nie można wykonać, jeżeli od uprawomocnienia się orzeczenia upłynęły 3 lata.”;

24) w art. 53:

a) § 11 otrzymuje brzmienie:

„§ 11. Przestępstwo skarbowe skierowane przeciwko istotnym interesom finansowym państwa polskiego, o którym mowa w art. 3 § 3, jest to takie przestępstwo skarbowe, które zagraża Skarbowi Państwa powstaniem uszczerbku finansowego w wysokości co najmniej dwudziestokrotności wielkiej wartości.”,

b) § 14-16 otrzymują brzmienie:

„§ 14. Mała wartość jest to wartość, która w czasie popełnienia czynu zabronionego nie przekracza stukrotnej wysokości minimalnego wynagrodzenia.

§ 15. Duża wartość jest to wartość, która w czasie popełnienia czynu zabronionego przekracza trzystukrotną wysokość minimalnego wynagrodzenia.

§ 16. Wielka wartość jest to wartość, która w czasie popełnienia czynu zabronionego przekracza pięćsetkrotną wysokość minimalnego wynagrodzenia.”,

c) § 29 otrzymuje brzmienie:

„§ 29. Przepisy § 27 i 28 stosuje się odpowiednio do następujących określeń: „kwota niewpłaconego podatku”, „nienależny zwrot należności celnej lub umorzenie należności celnej należnej do zapłacenia”, „nienależny zwrot podatkowej należności publicznoprawnej”, „nienależny zwrot podatku”, „nie pobiera podatku”, „nie wpłaca w terminie podatku”, „pobraną podatek”, „pobranego podatku nie wpłaca”, „podatek” oraz „wyplata lub pobranie nienależnej, nadmiernej lub wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem dotacji lub subwencji”.”,

d) dodaje się § 42 w brzmieniu:

„§ 42. Podejrzanie popełnienia przestępstwa lub wykroczenia wiąże się z niewykonaniem zobowiązania podatkowego lub powstaniem długu celnego, gdy przestępstwo skarbowe lub wykroczenie skarbowe będące przedmiotem postępowania polega na uszczupieniu lub narażeniu na uszczuplenie należności publicznoprawnej, z uwzględnieniem § 29.”;

25) w art. 57:

a) po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

„§ 1a. Jeżeli kwota podatku niewpłaconego w terminie przekracza pięćdziesięciokrotność minimalnego wynagrodzenia, sprawca czynu zabronionego określonego w § 1, podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych.”,

b) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Sąd może odstąpić od wymierzenia kary, jeżeli przed wszczęciem postępowania w sprawie o wykroczenie skarbowe określone w § 1 lub przestępstwo skarbowe określone w § 1a wpłacono w całości należny podatek na rzecz właściwego organu.”;

26) w art. 60:

a) po § 2 dodaje się § 2a w brzmieniu:

„§ 2a. Karze określonej w § 2 podlega także ten, kto wbrew obowiązkowi nie przechowuje księgi i dokumentów związanych z jej prowadzeniem do czasu upływu okresu przedawnienia zobowiązania podatkowego.”,

- b) po § 3 dodaje się § 3a w brzmieniu:

„§ 3a. Karze określonej w § 2 podlega także ten, kto wbrew obowiązkowi nie zawiadamia w terminie właściwego organu o miejscu przechowywania księgi oraz dokumentów związanych z prowadzeniem likwidowanej lub rozwiązywanej osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej.”;

- 27) w art. 63:

- a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Kto wbrew przepisom ustawy wydaje wyroby akcyzowe, w stosunku do których zakończono procedurę zawieszenia poboru akcyzy, bez ich uprzedniego oznaczenia znakami akcyzy,

podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych albo karze pozbawienia wolności, albo obu tym karom łącznie.”,

- b) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Tej samej karze podlega, kto produkując poza składem podatkowym wyroby akcyzowe, o których mowa w art. 47 ust. 1 pkt 1, 2, 4 lub 5 ustawy z dnia 6 grudnia 2008r. o podatku akcyzowym, wydaje z magazynu wyrobów gotowych wyroby akcyzowe bez ich uprzedniego oznaczenia znakami akcyzy.”,

- c) po § 3 dodaje się § 3a w brzmieniu:

„§ 3a. Tej samej karze podlega, kto wbrew przepisom ustawy sprzedaje wyroby akcyzowe bez ich uprzedniego oznaczenia znakami akcyzy.”;

- 28) w art. 65:

- a) § 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„§ 1. Kto nabywa, przechowuje, przewozi, przesyła lub przenosi wyroby akcyzowe stanowiące przedmiot czynu zabronionego określonego w art. 63, art. 64, art. 69 § 1 i 3, art. 69a § 1 i 2, art. 73 lub art. 73a, lub pomaga w ich zbyciu, albo te wyroby akcyzowe przyjmuje lub pomaga w ich ukryciu,

podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych albo karze pozbawienia wolności do lat 3, albo obu tym karom łącznie.

§ 2. Kto nabywa, przechowuje, przewozi, przesyła lub przenosi wyroby akcyzowe, o których na podstawie towarzyszących okoliczności powinien i może przypuszczać, że stanowią one przedmiot czynu zabronionego określonego w art. 63, art. 64, art. 69 § 1 i 3, art. 69a § 1 i 2, art. 73 lub art. 73a lub pomaga w ich zbyciu albo te wyroby akcyzowe przyjmuje lub pomaga w ich ukryciu,

podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych.”,

b) dodaje się § 5 i 6 w brzmieniu:

„§ 5. Kto podejmuje czynności zmierzające bezpośrednio do nabycia wyrobów akcyzowych, jeśli na podstawie towarzyszących okoliczności powinien i może przypuszczać, że stanowią one przedmiot czynu zabronionego określonego w art. 63, art. 64, art. 69 § 1 i 3, art. 69a § 1 i 2, art. 73 lub art. 73a,

podlega karze grzywny do 240 stawek dziennych.

§ 6. Jeżeli kwota podatku narażonego na uszczuplenie nie przekracza ustawowego progu, sprawca czynu zabronionego określonego w § 5 podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe.”;

29) po art. 67 dodaje się art. 67a w brzmieniu:

„Art. 67a § 1. Kto posiada, przechowuje, przewozi, przesyła lub przenosi podrobione lub przerobione znaki akcyzy albo upoważnienie do odbioru banderol,

podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych albo karze pozbawienia wolności do lat 2, albo obu tym karom łącznie.

§ 2. W wypadku mniejszej wagi, sprawca czynu zabronionego określonego w § 1 podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe.”;

30) w art. 69a:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Kto wbrew przepisom ustawy produkuje, magazynuje lub przeładowuje wyroby akcyzowe poza składem podatkowym,

podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych albo karze pozbawienia wolności, albo obu tym karom łącznie.”,

b) po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

„§ 1a. Kto wbrew przepisom ustawy podejmuje czynności zmierzające do produkcji lub magazynowania wyrobów akcyzowych poza składem podatkowym, lub podejmuje czynności mające stworzyć ku temu warunki, w szczególności w tymże celu wchodzi w porozumienie z innymi osobami, uzyskuje lub przysposabia środki lub sporządza plan działania,

podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych albo karze pozbawienia wolności, albo obu tym karom łącznie.”,

c) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. W wypadku mniejszej wagi, sprawca czynu zabronionego określonego w § 1 lub § 1a,

podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe.”;

31) w art. 70 uchyla się § 3;

32) w art. 85 uchyla się § 3;

33) w art. 97 uchyla się § 3;

34) art. 106f otrzymuje brzmienie:

„Art. 106f. § 1. Kto wbrew obowiązkowi nie zgłasza organom celnym lub organom Straży Granicznej przywozu do kraju albo wywozu za granicę wartości dewizowych lub krajowych środków płatniczych albo w zgłoszeniu tym podaje nieprawdę,

podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych.

§ 2. Jeżeli kwota niezgłoszonych wartości dewizowych lub krajowych środków płatniczych jest małej wartości, sprawca czynu zabronionego określonego w § 1,

podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe.”;

35) w art. 107 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Kto wbrew przepisom ustawy lub warunkom koncesji lub zezwolenia urzęduje lub prowadzi gry hazardowe,

podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych albo karze pozbawienia wolności, albo obu tym karom łącznie.”;

36) art. 107d otrzymuje brzmienie:

„Art. 107d. Kto wbrew przepisom ustawy posiada automat do gier,

podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych albo karze pozbawienia wolności do lat 3, albo obu tym karom łącznie.”;

37) po art. 107d dodaje się art. 107e w brzmieniu:

„Art. 107e. § 1. Kto udostępnia środki lub nieruchomości, a w szczególności wynajmuje lub użycza całość lub część nieruchomości do prowadzenia lub urządzania gry hazardowej bez wymaganej koncesji lub zezwolenia,

podlega karze grzywny do 360 stawek dziennych.

§ 2. W wypadku mniejszej wagi, sprawca czynu zabronionego określonego w § 1 podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe.”;

38) w art. 108:

a) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Jeżeli nadwyżka z loterii fantowej, gry bingo fantowe, loterii promocyjnej lub loterii audioteksowej nie przekracza małej wartości, sprawca czynu zabronionego określonego w § 1

podlega karze grzywny do 120 stawek dziennych.”,

b) dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Jeżeli nadwyżka z loterii fantowej, gry bingo fantowe, loterii promocyjnej lub loterii audioteksowej, była przeznaczona na cel społecznie użyteczny, w szczególności dobroczynny, sprawca czynu zabronionego określonego w § 2

podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe.”;

39) po art. 110b dodaje się art. 110c w brzmieniu:

„Art. 110c. § 1. Kto osobie uprawnionej do przeprowadzenia kontroli urządzania i prowadzenia gier hazardowych, udaremnia lub utrudnia wykonanie czynności służbowej, w szczególności przeprowadzenia eksperymentu, doświadczenia lub odtworzenia możliwości gry na automacie lub gry na innym urządzeniu do gier, nie udziela ustnych lub pisemnych wyjaśnień lub nie udostępnia wymaganych dokumentów mających znaczenie dla prowadzonej kontroli,

podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych.

§ 2. W wypadku mniejszej wagi, sprawca czynu zabronionego określonego w § 1, podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe.”;

40) w art. 113 w § 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) art. 91a i art. 325f Kodeksu postępowania karnego.”;

41) w art. 114 uchyla się § 2;

42) w art. 116 § 2-4 otrzymują brzmienie:

„§ 2. Przepis § 1 nie wyłącza w stosunku do żołnierzy w czynnej służbie wojskowej postępowania mandatowego na zasadach i w trybie określonych w niniejszym kodeksie, z tym że w razie odmowy przyjęcia mandatu karnego – właściwy do rozpoznania sprawy jest wojskowy sąd garnizonowy.

§ 3. O popełnieniu przez żołnierza w czynnej służbie wojskowej wykroczenia skarbowego podlegającego właściwości sądów wojskowych zawiadamia się prokuratora do spraw wojskowych. Dotyczy to również wypadku przewidzianego w § 2, ale tylko w razie odmowy przyjęcia mandatu karnego.

§ 4. W przypadku uznania, że wystarczającą reakcją na wykroczenie skarbowe jest wymierzenie kary przewidzianej w wojskowych przepisach dyscyplinarnych, wojskowy sąd garnizonowy lub prokurator do spraw wojskowych odmawia wszczęcia postępowania, a wszczęte umarza i przekazuje sprawę do dowódcy jednostki wojskowej lub kierownika instytucji cywilnej z wnioskiem o ukaranie dyscyplinarne. Zażalenie na postanowienie prokuratora do spraw wojskowych rozpoznaje wojskowy sąd garnizonowy.”;

43) art. 116a otrzymuje brzmienie:

„Art. 116a. Jeżeli rozpoznanie sprawy w sądzie miejscowo właściwym nie jest możliwe w czasie zapewniającym uniknięcie przedawnienia karalności przestępstwa skarbowego w terminie określonym w art. 44 § 1 albo wykroczenia skarbowego w terminie określonym w art. 51 § 1, uwzględniając wniosek sądu właściwego, sąd okręgowy może przekazać taką sprawę do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu.”;

44) w art. 117 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. W sprawach o wykroczenia skarbowe w postępowaniu zwyczajnym orzeka się, gdy brak jest podstaw do rozpoznania sprawy w postępowaniu nakazowym oraz gdy nie udzielono zezwolenia na dobrowolne poddanie się odpowiedzialności.”;

45) po art. 120 dodaje się art. 120a w brzmieniu:

„Art. 120a. § 1. Przed pierwszym przesłuchaniem należy pouczyć podejrzanego o jego uprawnieniach i obowiązkach w postępowaniu w sprawach o przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe. Pouczenie należy wręczyć podejrzanemu na piśmie; podejrzany otrzymanie pouczenia potwierdza podpisem.

§ 2. Przed pierwszym przesłuchaniem poucza się podmiot pociągnięty do odpowiedzialności posiłkowej o posiadaniu statusu strony procesowej w sprawie o przestępstwo skarbowe oraz o wynikających z tego uprawnieniach i obowiązkach. Pouczenie należy wręczyć podmiotowi pociągniętemu do odpowiedzialności posiłkowej na piśmie; podmiot pociągnięty do odpowiedzialności posiłkowej otrzymanie pouczenia potwierdza podpisem.

§ 3. Przed pierwszym przesłuchaniem poucza się interwenienta o posiadaniu statusu strony procesowej w sprawie o przestępstwo skarbowe lub wykroczenie skarbowe oraz o wynikających z tego uprawnieniach i obowiązkach. Pouczenie należy

wręczyć interwenientowi na piśmie; interwenient otrzymanie pouczenia potwierdza podpisem.

§ 4. Przed pierwszym przesłuchaniem poucza się podmiot, o którym mowa w art. 24 § 5 o jego uprawnieniach i obowiązkach w postępowaniu w sprawach o przestępstwa skarbowe. Pouczenie należy wręczyć podmiotowi, o którym mowa w art. 24 § 5 na piśmie; podmiot, o którym mowa w art. 24 § 5, otrzymanie pouczenia potwierdza podpisem.

§ 5. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wzory pisemnych pouczeń, o których mowa w § 1-4, mając na względzie konieczność należytego zrozumienia pouczenia oraz wypełnienie obowiązków informacyjnych organu prowadzącego postępowanie.”;

46) w art. 122:

a) w § 1 pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1) przez wyrażenie „prokurator” w art. 18 § 2, art. 19 § 1 zdanie pierwsze, § 2 i 4, art. 20 § 1 i 1b, art. 23, art. 71 § 2, art. 87 § 3, art. 93 § 3, art. 135, art. 156 § 5, art. 158, art. 159, art. 160 § 4, art. 180 § 2, art. 192 § 2, art. 215, art. 218 § 1 zdanie pierwsze, art. 231 § 1, art. 232 § 1, art. 232a § 2, art. 281, art. 282 § 1 pkt 1, art. 285 § 1a, art. 288 § 1, art. 290 § 1 i 2, art. 293 § 1 i 4, art. 299 § 3, art. 308 § 1, art. 317 § 2, art. 321 § 1, art. 323 § 1 i 3, art. 324 § 1 i 2, art. 325e § 2 zdanie drugie, art. 327 § 1 i 3, art. 333 § 2, art. 336 § 1 i 3, art. 340 § 2, art. 341 § 1 i 2, art. 343a § 2 zdanie drugie, art. 344a § 1 i 2, art. 387 § 2, art. 441 § 4, art. 446, art. 448, art. 505, art. 526 § 2, art. 527 § 1, art. 530 § 4 i 5, art. 545 § 2, art. 550 § 2, art. 570, art. 571 § 2, art. 611fs, art. 618 § 1 pkt 2 oraz art. 626a Kodeksu postępowania karnego rozumie się także „finansowy organ postępowania przygotowawczego”;

2) przez wyrażenie „prokurator” w art. 15 § 1, art. 48 § 1, art. 179 § 3, art. 326 § 1-3, art. 327 § 2 i 3 oraz art. 626a Kodeksu postępowania karnego rozumie się także „organ nadrzędny nad finansowym organem postępowania przygotowawczego”, z tym że z tytułu sprawowanego nadzoru Szef Krajowej Administracji Skarbowej i minister właściwy do spraw finansów publicznych jako organy nadrzędne nie mogą przejąć sprawy do swego prowadzenia;”;

b) w § 2 pierwsze i drugie zdanie otrzymuje brzmienie:

„Finansowy organ postępowania przygotowawczego może wystąpić z wnioskiem do prokuratora o podjęcie czynności, o których mowa w art. 73 § 2 i 3, art. 180 § 1, art. 202 § 1, art. 203 § 2, art. 214 § 1 i 8, art. 218 § 1 zdanie drugie, art. 220 § 1, art. 226 zdanie drugie, art. 237 § 1 i 2, art. 247 § 1 i 2, art. 250 § 2-4, art. 263 § 2, art. 270 § 1 Kodeksu postępowania karnego oraz art. 293 § 1 Kodeksu postępowania karnego, gdy postępowanie nadzoruje prokurator. Jeżeli w wypadku, o którym mowa w art. 202 § 1 Kodeksu postępowania karnego, prokurator powołał biegłych lekarzy psychiatrów, a także gdy sąd zastosował tymczasowe aresztowanie podejrzanego, prokurator z mocy prawa obejmuje nadzorem postępowanie przygotowawcze.”;

47) w art. 125:

a) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Podmiot pociągnięty do odpowiedzialności posiłkowej nie może być przesłuchany w charakterze świadka, także w wypadku, gdy jest interwenientem lub podmiotem obowiązany do zwrotu korzyści majątkowej lub jej równowartości, o których mowa w art. 24 § 5.”;

b) w § 6 zdanie czwarte otrzymuje brzmienie:

„Przepisy art. 72, art. 75, art. 87 i art. 89 Kodeksu postępowania karnego stosuje się odpowiednio.”;

48) w art. 128 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Do interwenienta oraz jego pełnomocnika stosuje się odpowiednio przepisy art. 76, art. 232 § 3, art. 305 § 4, art. 315 § 1, art. 316 § 1, art. 318, art. 321, art. 323 § 2, art. 334 § 3 zdanie pierwsze, art. 338 § 1, art. 343 § 5, art. 343a, art. 540 § 2, art. 549 oraz art. 550 § 2 Kodeksu postępowania karnego.”;

49) w art. 131 dodaje się § 5 i 6 w brzmieniu:

„§ 5. Na mieniu podmiotu, o którym mowa w art. 24 § 5, można zabezpieczyć także zwrot korzyści majątkowej lub jej równowartości.

§ 6. Do zabezpieczenia orzeczeń określonych w § 1 stosuje się odpowiednio przepisy art. 292a Kodeksu postępowania karnego.”;

50) w art. 132 w § 1 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Zabezpieczenie majątkowe, o którym mowa w art. 131, upada, gdy nie zostaną prawomocnie orzeczone: przepadek przedmiotów lub ściągnięcie ich równowartości

pieniężnej, środek karny przepadku korzyści majątkowej lub ściągnięcia jej równowartości pieniężnej, zwrot korzyści majątkowej lub jej równowartości.”;

51) po art. 133 dodaje się art. 133a w brzmieniu:

„Art. 133a. Szef Krajowej Administracji Skarbowej, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, z urzędu lub na wniosek organu nadrzędnego nad finansowym organem postępowania przygotowawczego, może wyznaczyć finansowy organ postępowania przygotowawczego właściwy do prowadzenia danego postępowania przygotowawczego w sprawie o przestępstwo skarbowe lub wykroczenie skarbowe, mając na uwadze dobro tego postępowania.”;

52) w art. 137 w § 2:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) w związku z wykroczeniem skarbowym nastąpiło uszczuplenie należności publicznoprawnej, chyba że do chwili przyjęcia mandatu karnego należność ta została w całości uiszczona;”;

b) pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) za wykroczenie skarbowe należałoby orzec przepadek przedmiotów, chyba że sprawca będący ich właścicielem zrzeknie się własności.”;

53) po art. 137 dodaje się art. 137a w brzmieniu:

„Art. 137a. § 1. Przyjmując mandat karny sprawca wykroczenia skarbowego składa pisemne oświadczenie, że przysługuje mu prawo własności do zatrzymanych rzeczy, stanowiących przedmiot czynu zabronionego, które nie odpowiadają warunkom dopuszczenia do obrotu.

§ 2. Sprawca, który złożył oświadczenie, o którym mowa w § 1, może zrzec się prawa własności zatrzymanych rzeczy przez podpisanie oświadczenia. Oświadczenie zawiera także wykaz i opis rzeczy. Rzeczy te przechodzą na własność Skarbu Państwa z chwilą podpisania oświadczenia, nawet jeżeli sprawca nie był uprawniony do rozporządzania tymi rzeczami. Oryginał oświadczenia stanowi załącznik do mandatu karnego, a jego kopia jest przekazywana sprawcy wykroczenia skarbowego.

§ 3. Osobie niebędącej sprawcą wykroczenia skarbowego, która zgłasza roszczenie do rzeczy, które przeszły na własność Skarbu Państwa, przysługuje prawo dochodzenia swych roszczeń w drodze postępowania cywilnego tylko wtedy, gdy rzeczy te utraciła na skutek czynu zabronionego.”;

54) w art. 140 w § 1a zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Prawomocny mandat karny podlega także niezwłocznie uchyleniu w trybie określonym w § 1 zdanie drugie, jeżeli karę grzywny nałożono wbrew zakazom określonym w art. 137 § 2 pkt 2 i 4, lub sąd prawomocnie uznał roszczenie osoby o której mowa w art. 137a § 3.”;

55) w art. 143 w § 1 pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1) należność publicznoprawną, jeżeli w związku z przestępstwem skarbowym lub wykroczeniem skarbowym nastąpiło uszczuplenie tej należności, chyba że do chwili zgłoszenia wniosku ta należność została w całości uiszczona;

2) tytułem kary grzywny kwotę odpowiadającą co najmniej jednej drugiej minimalnego wynagrodzenia, a za wykroczenie skarbowe kwotę odpowiadającą co najmniej jednej dwudziestej tego wynagrodzenia;”;

56) w art. 145 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. W razie wystąpienia przez sprawcę o zezwolenie na dobrowolne poddanie się odpowiedzialności finansowy organ postępowania przygotowawczego może wnieść niezwłocznie do sądu wniosek o udzielenie takiego zezwolenia, jeżeli uzna, że zachodzą przesłanki uzasadniające wystąpienie z takim wnioskiem.”;

57) w art. 146 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Złożenie wniosku o udzielenie zezwolenia na dobrowolne poddanie się odpowiedzialności finansowy organ postępowania przygotowawczego uzależnia od wykonania obowiązku uiszczenia w całości należności publicznoprawnej, jeżeli w związku z przestępstwem skarbowym lub wykroczeniem skarbowym nastąpiło uszczuplenie tej należności, a do tej chwili należność ta nie została uiszczona.”;

58) w art. 147 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Na postanowienie odmawiające wniesienia wniosku o udzielenie zezwolenia na dobrowolne poddanie się odpowiedzialności przysługuje zażalenie do organu nadrzędnego nad finansowym organem postępowania przygotowawczego, a jeśli postępowanie objęte jest nadzorem prokuratora – do prokuratora sprawującego nadzór nad tym postępowaniem, o czym należy sprawcę pouczyć.”;

59) w art. 150 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Określone w Kodeksie postępowania karnego obowiązki i uprawnienia Policji, z wyjątkiem art. 214 § 7, dotyczą także innych organów postępowania przygotowawczego.”;

60) w art. 151a w § 2 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) jeżeli prokurator lub finansowy organ postępowania przygotowawczego tak postanowi.”;

61) w art. 153 § 1 otrzymuje brzmienie

„§ 1. Postępowanie przygotowawcze w sprawie o przestępstwo skarbowe powinno być zakończone w ciągu 3 miesięcy. W razie niezakończenia postępowania w tym terminie organ nadrzędny nad finansowym organem postępowania przygotowawczego, a gdy postępowanie nadzoruje lub prowadzi prokurator – odpowiednio prokurator nadzorujący postępowanie lub prokurator bezpośrednio przełożony wobec prokuratora, który prowadzi postępowanie przygotowawcze, mogą przedłużyć je na okres do 1 roku. W szczególnie uzasadnionych wypadkach organ nadrzędny nad finansowym organem postępowania przygotowawczego, a gdy postępowanie nadzoruje lub prowadzi prokurator – odpowiednio prokurator nadzorujący postępowanie lub prokurator bezpośrednio przełożony wobec prokuratora, który prowadzi postępowanie przygotowawcze, mogą przedłużyć okres postępowania na dalszy czas oznaczony, jednak gdy jest ono prowadzone w formie śledztwa, przedłużenia na okres przekraczający rok dokonuje prokurator nadrzędny nad prokuratorem nadzorującym lub prowadzącym postępowanie.”;

62) art. 154a otrzymuje brzmienie:

„Art. 154a. Czynności końcowego zaznajomienia stron z materiałem postępowania przygotowawczego, o których mowa w art. 321 Kodeksu postępowania karnego, przeprowadza się na wniosek podejrzanego, osoby pociągniętej do odpowiedzialności posiłkowej oraz interwenienta, a także obrońców i pełnomocników tych stron.”;

63) w art. 155:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. W sprawie, w której finansowy organ postępowania przygotowawczego prowadził śledztwo, organ ten, jeżeli nie umarza postępowania albo nie wnosi wniosku o udzielenie zezwolenia na dobrowolne poddanie się odpowiedzialności, sporządza w ciągu 14 dni od zakończenia śledztwa akt oskarżenia i przesyła go wraz z aktami prokuratorowi, przekazując jednocześnie prokuratorowi także ewentualne wnioski, o których mowa w § 7, oraz dowody rzeczowe.”;

b) w § 7 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Do aktu oskarżenia prokurator lub finansowy organ postępowania przygotowawczego dołącza wniosek o nałożenie odpowiedzialności posiłkowej,

jeżeli ustalono istnienie podstaw tej odpowiedzialności określonych w art. 24 § 1 i 2, a także wniosek o zobowiązanie określonego podmiotu do zwrotu na rzecz Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego korzyści majątkowej uzyskanej z przestępstwa skarbowego zarzucanego oskarżonemu lub jej równowartości, jeżeli ustalono istnienie podstaw do nałożenia takiego obowiązku, wskazanych w art. 24 § 5, załączając do tych wniosków materiał dowodowy ich dotyczący.”;

64) w art. 156:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Jeżeli oskarżony przyznaje się do winy, a w świetle jego wyjaśnień okoliczności popełnienia przestępstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego i wina nie budzą wątpliwości, a postawa oskarżonego wskazuje, że cele postępowania zostaną osiągnięte, można zaniechać przeprowadzenia dalszych czynności. Jeżeli zachodzi potrzeba oceny wiarygodności złożonych wyjaśnień, czynności dowodowych dokonuje się jedynie w niezbędnym zakresie. W każdym jednak wypadku, jeżeli jest to konieczne dla zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego przed ich utratą, zniekształceniem lub zniszczeniem, należy przeprowadzić w niezbędnym zakresie czynności procesowe, a zwłaszcza dokonać oględzin, w razie potrzeby z udziałem biegłego, przeszukania lub czynności wymienionych w art. 74 § 2 pkt 1 Kodeksu postępowania karnego w stosunku do osoby podejrzanej, a także przedsięwziąć wobec niej inne niezbędne czynności, nie wyłączając pobrania krwi, włosów i wydzielin organizmu. Prokurator, a także finansowy organ postępowania przygotowawczego zamiast z aktem oskarżenia, występuje do sądu z wnioskiem o wydanie na posiedzeniu wyroku skazującego i orzeczenie uzgodnionych z oskarżonym kar lub innych środków przewidzianych za zarzucane mu przestępstwo skarbowe lub wykroczenie skarbowe. Uzgodnienie może obejmować także wydanie określonego rozstrzygnięcia w przedmiocie poniesienia kosztów procesu.”,

b) po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

„§ 1a. Prokurator, a także finansowy organ postępowania przygotowawczego może dołączyć do aktu oskarżenia wnioski o wydanie, bez przeprowadzania rozprawy, wyroku skazującego i orzeczenie uzgodnionych z oskarżonym kary lub

środka karnego za zarzucane mu przestępstwo skarbowe lub wykroczenie skarbowe, jeżeli okoliczności popełnienia czynu zabronionego nie budzą wątpliwości, a postawa oskarżonego wskazuje, że cele postępowania zostaną osiągnięte. Do wniosku stosuje się odpowiednio § 1 zdanie piąte.”,

c) w § 2:

– wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Wnioski, o których mowa w § 1 i 2, mogą dotyczyć”;

– pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) w sprawie o przestępstwo skarbowe – wymierzenia oskarżonemu kary z zastosowaniem nadzwyczajnego jej złagodzenia, orzeczenia środka karnego określonego w art. 22 § 2 pkt 2–6, odstąpienia od ich wymierzenia lub warunkowego zawieszenia wykonania kary; przepisu nie stosuje się do sprawcy przestępstwa skarbowego popełnionego w warunkach określonych w art. 37 § 1 lub w art. 38 § 2, z zastrzeżeniem art. 37 § 2-3 albo art. 38 § 3”;

d) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Przepisy art. 335, art. 339 § 1 pkt 3 i 3a oraz art. 343 § 3–7 Kodeksu postępowania karnego stosuje się odpowiednio; jeżeli w związku z przestępstwem skarbowym lub wykroczeniem skarbowym nastąpiło uszczuplenie należności publicznoprawnej, a nie została ona uiszczona w całości lub części, w sposób uzgodniony z oskarżycielem publicznym, sąd uzależnia uwzględnienie wniosku od uiszczenia tej należności w wyznaczonym terminie.”;

65) w art. 157 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. W sprawach o przestępstwa skarbowe, w których akt oskarżenia wniosł prokurator, finansowy organ postępowania przygotowawczego lub jego przedstawiciel może działać obok prokuratora w charakterze oskarżyciela publicznego.”;

66) w art. 161 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Jeżeli w związku z przestępstwem skarbowym lub wykroczeniem skarbowym nastąpiło uszczuplenie należności publicznoprawnej, a nie została ona w całości uiszczona, sąd uzależnia uwzględnienie wniosku oskarżonego, o którym mowa w art. 387 § 1 Kodeksu postępowania karnego, od uiszczenia tej należności, w całości lub w części, we wskazany sposób i w wyznaczonym terminie.”;

67) art. 165 otrzymuje brzmienie:

„Art. 165. Do udziału finansowego organu postępowania przygotowawczego jako oskarżyciela publicznego w rozprawie odwoławczej stosuje się odpowiednio art. 157. Jeżeli akt oskarżenia w sprawie o przestępstwo skarbowe wniósł prokurator, jego udział w rozprawie odwoławczej jest obowiązkowy.”;

68) w art. 171 dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) sprawa podlega rozpoznaniu w postępowaniu w stosunku do nieobecnych.”;

69) w art. 179a § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Minister Sprawiedliwości, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i tryb niezwłocznego zniszczenia przedmiotów, o których mowa w § 1, w art. 31 § 5 i 6 oraz w art. 137a § 2, mając na uwadze w szczególności rodzaj przedmiotów i podmioty wyspecjalizowane w ich niszczeniu, a także zapewnienie sprawności postępowania wykonawczego i jego koszty, jak również konieczność właściwego zabezpieczenia wykonywanych czynności likwidacyjnych.”;

70) w art. 180 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Do zabezpieczenia i egzekucji środka karnego ściągnięcia równowartości pieniężnej przypadku przedmiotów, środka karnego ściągnięcia równowartości pieniężnej przypadku korzyści majątkowej, zwrotu korzyści majątkowej lub jej równowartości lub należności publicznoprawnej uszczuplonej czynem zabronionym stosuje się odpowiednio art. 27 Kodeksu karnego wykonawczego.”;

71) w art. 185 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Jeżeli egzekucja grzywny orzeczonej za wykroczenie skarbowe okazała się bezskuteczna lub z okoliczności sprawy wynika, że byłaby ona bezskuteczna, sąd może zamienić karę grzywny na pracę społecznie użyteczną, określając czas jej trwania. Praca społecznie użyteczna trwa najkrócej 7 dni, najdłużej – 6 miesięcy; określa się ją w dniach i miesiącach.”;

72) w art. 186 w § 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Jeżeli egzekucja grzywny orzeczonej za wykroczenie skarbowe okazała się bezskuteczna lub z okoliczności sprawy wynika, że byłaby ona bezskuteczna, sąd zarządza wykonanie zastępczej kary pozbawienia wolności, gdy:”.

Art. 2. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 179a § 2 i art. 143 § 6 ustawy zmienianej w art. 1 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów

wykonawczych wydanych na podstawie art. 179a § 2 i art. 143 § 6 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie dłużej niż przez okres 12 miesięcy.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie miesiąca od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 120a § 5 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, który wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Głębokie przemiany, jakim w ostatnim czasie poddawane jest prawo administracyjne czy finansowe, w oczywisty sposób rzutują również na tę gałąź prawną, jaką jest prawo karne, a w szczególności prawo karne skarbowe. Uchwalenie w dniu 1 grudnia 2016 r. ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2024), a dzień później ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. poz. 1947 z późn. zm), oraz tak zwanego pakietu paliwowego (ustawa z dnia 7 lipca 2016 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw - Dz. U. poz. 1052 z późn. zm.) spowodowało, że stosownym przeobrażeniem należało poddać Kodeks karny skarbowy, dostosowując wiele jego instytucji i rozwiązań prawnych do potrzeb w zakresie realizacji zadań, których wspólnym mianownikiem jest uszczelnienie systemu podatkowego oraz egzekwowanie innych, należnych Skarbowi Państwa danin publicznoprawnych. Na potrzebę dokonania zmian wskazywała również praktyka, postulując wprowadzenie regulacji rozróżniających nazbyt sztywne, jej zdaniem, zasady postępowania, nie gwarantujące szybkiej, a nade wszystko skutecznej reakcji na fakt popełnienia przestępstwa czy wykroczenia karnoskarbowego. Należy mieć na uwadze, że ostatnia duża samoistna nowelizacja Kodeksu karnego skarbowego została dokonana ponad 10 lat temu, na mocy ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny skarbowy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 178, poz. 1479). Późniejsze, dość zresztą liczne zmiany miały już charakter dostosowawczy i były dokonywane przy okazji nowelizacji innych gałęzi prawa, takich jak prawo celne czy podatkowe. Nie sposób pominąć, że przez ponad dziesięcioletni okres obowiązywania ustawy zmieniła się również rzeczywistość społeczna oraz gospodarcza w Polsce, Europie i na Świecie, a w ślad za tym metody i sposoby popełniania przestępstw i wykroczeń skarbowych, w wielu przypadkach mających charakter przestępczości transgranicznej i zorganizowanej. Także i z tego powodu zachodziła potrzeba wprowadzenia regulacji, które by temu mogły (zapobiegać) przeciwdziałać.

W projekcie proponuje się wprowadzenie szeregu zmian zarówno w części materialnej, jak i procesowej. Mają one na celu usprawnienie i poprawę efektywności prowadzonych postępowań, ale też wykonywania orzeczonych kar, wyrażając idee pierwszeństwa zasady egzekucji nad represją. Oczywiście, w celu wzmocnienia funkcji zapobiegawczej, proponuje się również podwyższenie górnych granic zagrożenia sankcjami w postaci kary pozbawienia

wolności lub kary grzywny za wybrane przestępstwa skarbowe, tym niemniej w projekcie można spotkać wiele rozwiązań, które nastawione są przede wszystkim na odzyskanie należności publicznoprawnych. W zamierzeniu projektodawcy proponowane zmiany pozwolą lepiej zabezpieczyć interesy finansowe budżetu państwa, stanowiąc istotne uzupełnienie pakietu działań prawodawczych podejmowanych, jak o tym była mowa na polu prawa podatkowego czy administracyjnego. W związku z tym, w niniejszym projekcie nowelizacji ustawy – Kodeks karny skarbowy proponuje się następujące zmiany:

1) art. 14

Konieczność dokonania zmiany treści tego przepisu wynika z faktu, że egzekwowanie uszczuplonej należności publicznoprawnej jest domeną prawa podatkowego. W konsekwencji określanie jej wysokości, a zwłaszcza sposobu i terminu zwrotu uszczuplenia przez sąd w postępowaniu karnym skarbowym powoduje często problemy praktyczne, w szczególności w zakresie postępowania egzekucyjnego, gdy orzeczenie sądu w tym przedmiocie różni się od decyzji organu finansowego. Natomiast skoro obowiązek zapłaty równowartości pieniężnej przepadku przedmiotów lub równowartości pieniężnej przepadku korzyści majątkowej leży w gestii sądu (art. 32 § 1 k.k.s. i art. 33 § 1 k.k.s.), dlatego wyłącznie tej kwestii powinien dotyczyć art. 14 k.k.s. i taka też jest jego proponowana treść. Trzeba też zauważyć, że uiszczenie uszczuplonej należności publicznoprawnej następuje poprzez wpłatę środków pieniężnych na rzecz właściwego organu i sposób technicznej formy tej wpłaty powinien należeć do wyboru zobowiązanego, a nie stanowić przedmiot regulacji prawa materialnego. Warto dodać, że proponowana regulacja uwalnia również sądy od występujących obecnie trudności z określaniem sposobu i terminu uiszczenia uszczuplonej należności publicznoprawnej w sytuacji, gdy sprawca nie jest dłużnikiem publicznoprawnym. Propozycja ta ma również szerszy wydźwięk. W dużym stopniu zaważyła bowiem na zmianach dokonanych w licznych przepisach odnoszących się do obowiązku uiszczenia należności publicznoprawnej. Przyjmując założenie, iż kwestia ustalenia ostatecznej wysokości uszczerbku finansowego należy do sfery prawa podatkowego, projektodawca wyłączył tę materię z większości instytucji prawnych postanawiając, że na gruncie odpowiedzialności karnoskarbowej znaczenie ma jedynie kategoria (należność uszczuplona) należności uszczuplonej czynem zabronionym. Dokładna wysokość owej należności, uwzględniająca również odsetki, a także termin zapłaty leży w gestii organów podatkowych, zaś uszczuplona czynem zabronionym należność publicznoprawna jest jedną z podstaw

zarzucalności i dlatego tylko w takim zakresie jest znamieniem typów czynów zabronionych polegających na uszczupleniu. Co prawda inaczej, niż na gruncie prawa karnego powszechnego, ustawa nie posługuje się pojęciem szkody, tym niemniej jest to kategoria bez której nie sposób konstruować zasad odpowiedzialności za zachowania skutkujące powstaniem uszczerbku w dochodach Skarbu Państwa i innych wierzycieli daninowych. Kwestię, na czym uszczerbek ów polega należało więc uregulować w sposób jednoznaczny, zgodny z założeniem, że sąd określa jedynie wysokość uszczerbku spowodowanego czynem zabronionym i tylko wtedy, gdy ustawa tak stanowi. Trzeba bowiem uwzględnić fakt, że określenie obowiązku uiszczenia uszczuplonej należności publicznoprawnej wynika z obowiązujących przepisów. Obowiązek taki spoczywa zarówno na organach prowadzących postępowanie przygotowawcze, jak i na sądzie. Przykładem tego jest art. 26 § 2, a w przypadku sądu art. 143 § 1, który co prawda nie mówi wprost o takim obowiązku, trudno jednak przyjmować, że to podejrzany wyznacza sobie (określa) wysokość zwrotu uszczuplonej wcześniej należności publicznoprawnej.

2) art. 15 § 2 i 5

Zmiana § 2 art. 15 k.k.s. poprzez określenie dodatkowej przesłanki wygaśnięcia obowiązku uiszczenia należności publicznoprawnej, związana jest z wprowadzeniem instytucji zrzeczenia się prawa własności w art. 137a k.k.s.

W praktyce zwraca się uwagę, że nie istnieje materialnoprawna podstawa pozwalająca zaliczać środki wnoszone przez oskarżonych tytułem zwrotu należności publicznoprawnej uszczuplonej czynem zabronionym. Proponuje się wobec tego dodanie przepisu, który normując tę materię, zapewniałby autonomiczność regulacji karnoskarbowej w stosunku do prawa podatkowego. Należy wziąć pod uwagę, że zmiana polegająca na wykreśleniu warunku wymagalności w przepisach dotyczących uiszczenia należności publicznoprawnej uszczuplonej czynem zabronionym uaktualniła pytanie nie tylko w jakiej wysokości owa należność powinna być uiszczona, aby sprawca mógł skorzystać z możliwości zakończenia postępowania w trybie konsensualnym, ale zrodziła także dodatkowe pytanie. Brzmi ono: jak wpłata owej kwoty powinno być traktowane z punktu widzenia zaległości podatkowej, celnej lub innego zobowiązania o charakterze publicznoprawnym. Odnosząc się do pierwszego zagadnienia, projektodawca stoi na stanowisku, że warunek uiszczenia w całości należności publicznoprawnej uszczuplonej czynem zabronionym spełniony jest wówczas, gdy sprawca przestępstwa lub wykroczenia karnoskarbowego uiszcza kwotę odpowiadającą definicji

uszczerbku, którą to definicję można wyprowadzić z art. 53 § 27. Przepis ten jasno stanowi, że uszczerbkiem jest nieuregulowana, pomimo ziszczenia się obowiązku zapłaty, należność publicznoprawna, uszczuplona czynem zabronionym. Argumentem na uzasadnienie takiego stanowiska jest wyraźna separacja norm karnoprawnych, które nie ingerują w postępowanie o charakterze administracyjnym, jakim jest postępowanie dotyczące należności publicznoprawnych. Reguły tej należy przestrzegać jednak również „w drugą stronę”. Zasady na jakich podatnicy i inne podmioty zobowiązane są do uiszczania należności publicznoprawnych dokonują wpłat i w jaki sposób są one rozliczane, nie może wpływać na sposób regulacji prawnokarnych. W związku z tym proponujemy, aby przepis posługiwał się pojemną formułą wyrównania uszczerbku finansowego, które to wyrównanie będzie następować na zasadach określonych w prawie karnym skarbowym, a więc albo w całości, albo w części. Z kolei wskazanie, iż oskarżony wpłaty dokonuje na poczet należności publicznoprawnej uszczuplonej czynem zabronionym, ma stanowić pewnego rodzaju dyrektywę dla wykładni przepisów ordynacji podatkowej, dotyczących sposobu zaliczenia dokonanej wpłaty. Nie jest to więc jednoznaczne wskazanie dla organu finansowego, a jedynie wskazówka interpretacyjna, która mówi, że każda wpłata powinna pomniejszać wysokość należności publicznoprawnej, do której nie wchodzi odsetki i inne opłaty sankcyjne.

3) art. 16 § 2 i § 5 pkt 2

Racją istotnej nowelizacji przepisu art. 16 § 5 pkt 2 k.k.s. jest przeciwdziałanie niekorzystnym z punktu widzenia zasady legalizmu sytuacjom do jakich dochodzi w obecnym stanie prawnym. Mowa o tym, że aktualnie często brak jest możliwości ścigania sprawców przestępstw skarbowych i wykroczeń ujawnionych w trakcie kontroli przeprowadzonej co prawda przez uprawniony organ, jednak inny niż organ ścigania. Sprawcy mogą bowiem skutecznie uchylić się od odpowiedzialności wyrażając, również w trakcie prowadzonej kontroli tzw. czynny żal, co jest niemożliwe, gdy czynności służbowe rozpocznie organ ścigania. Przyjąć należy, iż celem instytucji czynnego żalu uregulowanej w art. 16 k.k.s. było uwolnienie od odpowiedzialności (karalności) tylko tych sprawców czynów zabronionych, którzy z własnej inicjatywy i z własnej woli, ujawnią nieprawidłowości zanim zrobi to uprawniony organ, bez względu na to, czy organem tym będzie organ ścigania czy też inny organ, uprawniony jednak do jej dokonywania. Z tych też powodów należało usunąć wspomniane ograniczenie. Jednocześnie, ponieważ w praktyce rodziły się wątpliwości

również odnośnie tego, czy czynny żal, aby był skuteczny powinien dotyczyć kwestii podlegających kontroli, czy też może dotyczyć innego zakresu działania kontrolowanego podmiotu, proponuje się skreślenie swoistego warunku jakim było niedostarczenie podstaw do wszczęcia postępowania. Literalna wykładnia obecnego przepisu prowadziła do wniosku, że kontrolowany, który spóźnił się z zawiadomieniem, może zwolnić się od odpowiedzialności, jeżeli zawiadomił o popełnieniu czynu zabronionego, którego nie popełnił. Proponuje się również, aby zgodnie z intencją przyświecającą nowelizacji art. 14 § 1, usunąć warunek nakładający na sprawcę, który zamierza skorzystać z dobrodziejstwa ustawy, dokonanie wpłaty „wymagalnej” należności publicznoprawnej, a więc ustalonej w tzw. decyzji wymiarowej. Ma to przyspieszyć postępowanie i urealnić kwestię rzeczywistego uszczerbku dokonanego przez oskarżonego, którego wyrównanie jest wymogiem skuteczności czynnego żalu.

4) art. 17 § 1 pkt 1

Proponuje się likwidację warunku „wymagalności”. Warunek ten wprowadzony został nowelą z dnia 28 lipca 2005r. o zmianie ustawy – Kodeks karny skarbowy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2005r., Nr 178, poz. 1479) i jak czytamy w uzasadnieniu projektu, miał służyć urzeczywistnieniu „systemowej konsekwencji rezygnacji z określenia przez sąd obowiązku uiszczenia przez sprawcę przestępstwa skarbowego jedynie narażonej na uszczuplenie należności publicznoprawnej, co wynika z podstawowej zasady kodeksowej zawartej w art. 14”. Rozumiejąc intencje, jakie przyświecały ustawodawcy obecnie, realizując postulaty praktyki, wskazującej na negatywny wpływ wspomnianego warunku na tok postępowania, proponuje się odejść od takiego rozumienia uszczerbku, w dochodach Skarbu Państwa. Wspomniana nowelizacja spowodowała, że doszło nie tylko do zacierania się granicy pomiędzy odpowiedzialnością karną, a podatkową, ale także do istotnego ograniczenia możliwości stosowania instytucji opartych na wyrównaniu uszczerbku finansowego w dochodach Skarbu Państwa i innych uprawnionych podmiotów. Przede wszystkim jednak doprowadziło to do postępującego z czasem spowolnienia postępowania. Tezę o zacieraniu się zasad odpowiedzialności karnej i podatkowej potwierdza wyrok SN z dnia 7 listopada 2013 r. (V KK 264/13, w którym to wyroku sąd stwierdził, że określenie przez sąd obowiązku, o którym mowa w art. 41 § 2 k.k.s., musi być poprzedzone wydaniem przez organ podatkowy decyzji wymiarowej ustalającej należność publicznoprawną nałożoną na podmiot zobowiązany; decyzja taka powinna posiadać cechy wykonalności wobec jej

uprawomocnienia się albo nadania rygoru natychmiastowej wykonalności orzeczeniu ustalającemu zobowiązanie podatkowe. Również w judykaturze utrwalił się pogląd zgodnie z którym, umarzając warunkowo postępowanie, sąd musi dysponować decyzją wymiarową, która na dodatek musi być wykonalna. Takie rozumienie terminu „wymagalna należność publicznoprawna” rozciągnięte zostało na wszystkie instytucje, które posługują się tym warunkiem (czynny żal – art. 16 § 2, odstąpienie od wymierzenia kary – art. 19 § 2, zamiana kary pozbawienia wolności na karę ograniczenia wolności – art. 26 § 2, nadzwyczajne złagodzenie kary – art. 36 § 2, odstąpienie od nadzwyczajnego zaostrzenia kary – art. 37 § 2, warunkowe umorzenie kary, a także warunkowe zawieszenie jej wykonania oraz warunkowe przedterminowe zwolnienie – art. 41, postępowanie mandatowe art. 137 § 2 pkt 1, wydanie wyroku bez przeprowadzania rozprawy – art. 156, czy wydanie wyroku bez prowadzenia postępowania dowodowego, a także dobrowolne poddanie się odpowiedzialności – art. 17 § 1 pkt 1, art. 143 § 1 pkt 1 i art. 146 § 1). Jak słusznie zwraca się uwagę w literaturze, na nieporozumieniu polega twierdzenie, że dla skuteczności ochrony stosunku podatkowego wynikającego ze zobowiązania podatkowego konieczne jest wyrażenie go w treści odpowiedniej decyzji podatkowej, gdyż dopiero decyzje właściwych organów podatkowych (niezależnie od ich charakteru) prowadzą do zaistnienia takiej sytuacji prawnej, iż określony podmiot (podatnik) zobowiązany jest do uiszczenia wskazanego w tej decyzji podatku, który to podatek został uprzednio uszczuplony w wyniku działania tegoż podatnika (wraz z ewentualnymi odsetkami). Skoro obowiązek podatkowy zawsze wynika z ustawy, podobnie jak, zobowiązanie podatkowe, istnienie decyzji w tej materii jest niepotrzebne. Sprawca, aby skorzystać z dobrodziejstwa ustawy, nie musi czekać na decyzję organu podatkowego. Mało tego, może „dogadać się” z oskarżycielem w zakresie tego, co powinien zwrócić Skarbowi Państwa (innym wierzycielom), aby mógł liczyć na łagodniejsze traktowanie, które – co należy wyraźnie podkreślić – nie jest bezinteresowne. Usuwając termin „wymagalna” z treści wyżej wymienionych przepisów, projektodawca chce jeszcze mocniej zaakcentować niezależność odpowiedzialności karnoskarbowej, tak różnej zarówno w sferze zasad, jak i skutków, od odpowiedzialności obiektywnej, opartej na ustawach podatkowych i ordynacji podatkowej.

5) art. 18 § 3

Uchylenie przepisu art. 18 § 3 jest konsekwencją zmiany w zakresie stosowania przesłanek recydywy skarbowej specjalnej. Ponieważ w świetle projektu wykonanie

poprzednio orzeczonej kary nie ma znaczenia dla stosowania przepisu art. 37 § 1 pkt 4, dlatego zastrzeżenie, iż uiszczenie określonej kwoty tytułem kary grzywny za przestępstwo skarbowe w drodze dobrowolnego poddania się odpowiedzialności nie stanowi przesłanki recydywy skarbowej określonej w art. 37 § 1 pkt 4, nie ma normatywnego znaczenia.

6) art. 19 § 2

Uzasadnienie do zmiany została zawarta przy uzasadnieniu zmian w art. art. 17 § 1 pkt 1.

7) art. 23 § 1

Zmiana proponowana w art. 23 § 1 k.k.s. polega na radykalnym podniesieniu najniższej liczby stawek dziennych kary grzywny wymierzanej za przestępstwo skarbowe z 10 do 20. Propozycja ta wynika z potrzeby uadekwatnienia minimalnej kary majątkowej w relacji do stopnia społecznej szkodliwości czynów zabronionych, w kontekście wymierzanych realnie kar. Wraz z jego wzrostem każdego roku zmienia się wysokość dziennej stawki (również i ona ulega wzrostowi). Sprawia to, że sądy orzekają karę grzywny w coraz to niższej ilości stawek, aby zrealizować zasadę sprawiedliwej odpłaty za popełnienie przestępstwa skarbowego, wyrażającą się m.in. w wysokości kary. Powoduje to jednak, że sprawcy przestępstw skarbowych częściej mogą ubiegać się o zamianę kary grzywny na pracę społecznie użyteczną, co jest sprzeczne z racją przepisu art. 45 § 1 k.k.w. W wyniku tego dochodzi bowiem do opóźnienia w wykonaniu orzeczonej kary, lub wykonaniu jej w sposób zastępczy.

8) art. 24 § 5

Zdaniem projektodawcy nie ma żadnych racji, dla których w przypadku, gdy podmiot odpowiedzialny posiłkowo uzyskał korzyść majątkową, orzeczenie sądu miałoby ograniczać się do zobowiązania tego podmiotu wyłącznie do jej zwrotu. W wielu sytuacjach korzyść majątkowa już bowiem nie istnieje (zostaje skonsumowana). W praktyce rodzi się pytanie, czy w takiej sytuacji możliwe jest wówczas zobowiązanie podmiotu odpowiedzialnego posiłkowo do zwrotu jej równowartości. Przepis § 5 w nowym brzmieniu problem ten usuwa postanawiając, że sąd będzie mógł zobowiązać podmiot odpowiedzialny posiłkowo do zwrotu, także równowartości osiągniętej przez niego korzyści majątkowej.

9) art. 26 § 2, 3 i 4

Zmiana jest wynikiem dodania, ustawą z dnia 1 grudnia 2016 o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw, art. 37 § 2a, który przewiduje nową okoliczność wyłączającą stosowanie nadzwyczajnego obostrzenia kary w sytuacji, o której mowa w § 1a tego przepisu (popełnienie przestępstwa skarbowego określonego w art. 62 § 2, gdy kwota podatku wynikająca z faktury albo suma kwot podatku wynikająca z faktur jest dużej wartości). Należy zwrócić uwagę, że uzupełnienie § 3 art. 26 o wspomniany przepis jest wyrazem wzmocnienia egzekucyjnej funkcji prawa karnego skarbowego. Sprawca, który dopuszcza się przestępstwa w warunkach zasługujących na nadzwyczajne zaostrzenie kary, z zasady nie powinien korzystać z dobrodziejstwa ustawy, jakim jest możliwość orzeczenia kary ograniczenia wolności w miejsce kary pozbawienia wolności, nawet jeżeli – jak w przypadku art. 37 § 3 – odstąpił od udziału w zorganizowanej grupie przestępczej lub związku oraz ujawnił przed organem ścigania istotne okoliczności zamierzonego przestępstwa skarbowego, a także zapobiegł jego popełnieniu. Pomimo tego, proponuje się wprowadzić regulację, która nie tylko będzie dawała sądowi możliwość zamiany kary pozbawienia wolności, na karę łagodniejszego rodzaju wobec osoby dopuszczającej się enumeratywnie wymienionych przestępstw – który to stan istnieje również obecnie – ale stworzy podobną możliwość w przypadku zachowania, które ustawodawca uznaje jako wysoce społecznie szkodliwe. Świadczy o tym zagrożenie karą, której górna granica wynosi 7,5 roku . Pomimo tego projekt przewiduje, że jeżeli sprawca uiszczy „wymaganą należność” do chwili zamknięcia przewodu sądowego, będzie mógł liczyć na złagodzenie kary. Projektodawca stanął jednak na stanowisku, że możliwość orzeczenia kary ograniczenia wolności nie będzie dotyczyć sprawcy przestępstwa z art. 62 § 2, jeżeli kwota podatku wynikającego z faktury albo suma kwot podatku wynikających z faktur stanowiących przedmiot czynu zabronionego jest wielkiej wartości. Przemawia za tym przede wszystkim wysoce karygodne zachowanie. W myśl propozycji projektu kara, którą sąd będzie mógł orzec wobec sprawcy przestępstwa z art. 62 § 2 popełnionego w okolicznościach o których mowa w art. 38 § 2 pkt 3, będzie wynosiła 15 lat. Stworzenie możliwości uniknięcia tak surowych konsekwencji klóciłoby się z celami prewencji generalnej. W związku z tym należy również wyjaśnić, że należnością o której mowa w art. 37 § 2a, jest należność ustalona decyzją podatkową, o której mowa w art. 21 § 1 pkt 2 ustawy ordynacja podatkowa w zw. z art. 108 pkt 1 ustawy o VAT. Ma to o tyle znaczenie, że do czasu wydania decyzji, sprawca przestępstwa opisanego w art. 62 § 2 nie będzie mógł skorzystać z dobrodziejstwa ustawy, co dotyczy również warunkowego umorzenia postępowania oraz instytucji o charakterze

konsensualnym. Uzasadnieniem dla utrzymania regulacji pozwalającej sądowi złagodzić karę w przypadku przestępstw zagrożonych najsurowszymi karami, a nawet za jej rozszerzeniem jest zarówno to, iż z punktu widzenia Skarbu Państwa, odzyskanie uszczuplonych należności jest o wiele bardziej korzystne, niż wykonywanie kary pozbawienia wolności. Nie bez znaczenia jest potrzeba rozszerzenia instrumentów pozwalających na rozbicie solidarności przestępczej. Zasadnie można zakładać, że jeżeli sprawcy grozi kara pozbawienia wolności w wysokim wymiarze, a w zamian za wydanie współników będzie mógł liczyć na łagodną karę (ograniczenia wolności) skorzysta z takiej możliwości.

10) art. 28 § 2

Ustawodawca możliwość orzeczenia kary nadzwyczajnie obostrzonej przewiduje w sytuacjach, gdy okoliczności popełnienia przestępstwa karnoskarbowego uzasadniają twierdzenie, że „normalne” granice kary nie są w stanie oddać pełni kryminalnej jego zawartości. Jest tak w szczególności w przypadku zachowań wyeksponowanych w art. 38 § 2. W obecnym stanie prawnym, za wymienione w nim przestępstwa znamienne tym, że kwota uszczuplonej należności publicznoprawnej lub wartość przedmiotu czynu zabronionego (ewentualnie kwota podatku wynikająca z faktur albo suma kwot podatku wynikających z faktur) jest wielka, sprawcy grozi kara pozbawienia wolności, do górnej granicy zwiększonej podwójnie. Niektóre typy czynów zabronionych opisane w powołanym przepisie, zagrożone są karą do pięciu lat pozbawienia wolności. Biorąc pod uwagę, że w myśl art. 28 § 2 kara nadzwyczajnie obostrzona nie może przekroczyć 10 lat pozbawienia wolności, zdaniem projektodawcy, zagrożenie to jest niewystarczające, aby powstrzymać niektórych sprawców przed targnięciem się na mienie Skarbu Państwa. Przepis art. 38 § 2 proponuje się wobec tego zmienić, tak, aby kara nadzwyczajnie obostrzona sięgała trzykrotnej wysokości „normalnej” górnej granicy zagrożenia karą pozbawienia wolności w danym typie czynu zabronionego. Konsekwencją tego jest nowelizacja niniejszego przepisu, którego treść nie odpowiada wprawdzie regulacji z art. 38 § 2 k.k., tym niemniej jest do niej zbliżona, głównie z uwagi odmienności w zakresie charakterystyki przestępstw karnoskarbowych. Należy zwrócić uwagę, iż w myśl omawianego przepisu, kara ograniczenia wolności nadzwyczajnie obostrzona wynosi 2 lata. Tyle samo, w myśl art. 26 § 4, który odsyła do art. 34 k.k. wynosi górna granica kary ograniczenia wolności w „normalnym” wymiarze. Projektodawca nie zdecydował się, wzorem prawa karnego materialnego, podnieść górnej granicy kary ograniczenia wolności nadzwyczajnie obostrzonej. Zwraca to uwagę na fakt, że w myśl art.

40 § 3, kara łączna ograniczenia wolności nie może przekroczyć 18 miesięcy. Ponieważ brak jest racjonalnych powodów, aby wymiar kary łącznej orzekanej na podstawie czy to art. 39 § 1, czy art. 40 § 3 odbiegał od wymiaru kary jednostkowej, przepis art. 40 § 3, który z bliżej niewiadomych powodów przewiduje niższy wymiar kary łącznej ograniczenia wolności orzekanej jako kara łączna w przypadku skazania za kilka ciągów przestępstw w wyroku, albo w wyroku łącznym, poddano stosownym zmianom.

11) art. 30 § 2, 5 i 5a

Wielokrotnie w sprawach, w których przedmiotem czynu zabronionego są wyroby akcyzowe, i który to czyn nie wyczerpuje znamion typu umyślnego zauważa się potrzebę orzeczenia przepadku tych przedmiotów. W obecnym stanie prawnym nie jest to możliwe, choć w przypadku np. paserstwa akcyzowego byłoby pożądane przede wszystkim z powodu nagminności tego rodzaju zachowań. W związku z tym do katalogu typów czynów zabronionych, których popełnienie rodzi możliwość orzeczenia przepadku przedmiotów o których mowa w art. 29 pkt 1 – 3 k.k.s., proponuje się dodać art. 65 § 2 k.k.s., a także art. 91 § 2 k.k.s., które penalizują tzw. nieumyślne paserstwo akcyzowe i celne. Katalog ten uzupełniono również o art. 65 § 5, art. 67a § 1 oraz art. 69a § 1a k.k.s., w związku z dodaniem ich do części szczególnej Kodeksu karnego skarbowego. Modyfikacja treści § 5 art. 30 wynika głównie z potrzeby dostosowania jego brzmienia do współczesnych realiów urządzania gier hazardowych, czyli przede wszystkim przy wykorzystaniu różnego rodzaju urządzeń elektronicznych. W wielu przypadkach nie istnieje możliwość orzeczenia przepadku dokumentów, na podstawie których wygrane przypadają grającym. W szczególności dotyczy to gier urządzanych przez Internet, w których wygrane są zapisywane elektronicznie w pamięciach różnych urządzeń, np. serwerów zlokalizowanych często poza granicami Polski. W postępowaniu karnym skarbowym fakt uzyskania wygranej może być udowodniony w różny sposób, w związku z tym proponuje się zapis na tyle ogólny i uniwersalny, aby obejmował wszystkie przypadki, w których fakt uzyskania wygranych będzie udowodniony za pomocą wszelkiego rodzaju dowodów zebranych w toku postępowania. Proponowana zmiana zapewni także większą klarowność i lepsze zrozumienie tego przepisu przez adresatów normy prawnej, którymi są nie tylko profesjonalni prawnicy, ale przede wszystkim grający, do których należą środki finansowe podlegające przepadkowi. Poza tym proponuje się ujednolicenie brzmienia i zapewnienie spójności wewnętrznej przepisu § 5, jak i dostosowanie go do całości art. 30, poprzez zastosowanie liczby mnogiej w całej jego treści.

Dodatkowo, uzupełniono wskazanie, że przepis ten stosuje się odpowiednio do zachowań opisanych w art. 109 § 1 k.k.s., gdyż w projekcie przepis ten zawiera dwie jednostki redakcyjne, z których ta, zawarta w § 2 określa wykroczenie skarbowe, który to czyn zabroniony również związany jest z korzystaniem z dokumentów, w szerokim tego słowa znaczeniu, tym niemniej brak jest racji, aby orzekać ich przepadek, jako swoistej sankcji obok kary grzywny. W projekcie określono nadto, że przewidziany w § 5 przepadek dokumentów będzie miał zastosowanie również w przypadku popełnienia czynu zabronionego wskazanego w art. 107d. Odnośnie uchylecia § 5a należy wskazać, że dotychczasowe doświadczenia Służby Celnej pokazują, że próby likwidacji urządzeń do gier oraz automatów do gier poprzez sprzedaż legalnym podmiotom branży hazardowej nie przynoszą efektów. Konsekwencją powyższej zmiany jest modyfikacja brzmienia art. 31 § 6 k.k.s.

12) art. 31 § 6 i 7

Zmiana w § 6 polega na dodaniu w tym przepisie suszu tytoniowego oraz urządzeń i maszyn do produkcji wyrobów tytoniowych, a także urządzeń lub automatów gier obok wyrobów tytoniowych – podlegających obligatoryjnemu zniszczeniu w przypadku orzeczenia ich przepadku. Trzeba wskazać, że susz tytoniowy, zgodnie z ustawą z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym (Dz. U. z 2017 r. poz.43, z późn. zm.) nie jest wyrobem tytoniowym. Mając jednak na uwadze podobieństwo suszu tytoniowego do wyrobów tytoniowych, proponuje się aby wykonanie orzeczenia sądu o przepadku suszu tytoniowego odbywało się tak samo jak w przypadku wyrobów tytoniowych, czyli poprzez jego zniszczenie bezpośrednio na mocy przepisu art. 31 § 6 k.k.s. W przypadku urządzeń lub maszyn do produkcji wyrobów tytoniowych, należy zwrócić uwagę, że ich sprzedaż legalnie działającym podmiotom branży tytoniowej jest praktycznie niemożliwa, głównie ze względu na nieprzydatność takich urządzeń lub maszyn do legalnej produkcji wyrobów tytoniowych. W przypadku urządzeń lub automatów do gier, ich sprzedaż legalnie działającym podmiotom nie jest dodatkowo możliwa, że są one instalowane w taki sposób, że ich demontaż powoduje uszkodzenie urządzenia. Legalnie działające podmioty nie są też często zainteresowane ich nabywaniem. Zmiana przepisu art. 31 § 7 k.k.s, wynika z potrzeb praktyki. Jakkolwiek w myśl § 5 zniszczenie napojów alkoholowych, kosmetyków czy produktów leczniczych jest dopuszczalne jedynie wówczas, gdy ich sprzedaż jest niemożliwa, znacznie utrudniona lub nieuzasadniona, jak również wtedy, gdy przedmioty te nie odpowiadają określonym w odrębnych przepisach warunkom dopuszczenia do obrotu w kraju, to w istocie, z zasady

dochodzi do ich zniszczenia, tak jak w przypadku wyrobów tytoniowych (§ 6). Zasadą jest również, że podmiotem ponoszącym koszty zniszczenia jest sprawca czynu zabronionego (§ 7), a orzeka o tym sąd w postępowaniu wykonawczym na wniosek organu, który dokonał zniszczenia, co jednak sprawia, że w niektórych okręgach – szczególnie przy wschodniej granicy państwa – sądy są nadmiernie obciążane wydawaniem takich rozstrzygnięć. Zważywszy, że kwota dochodzona we wniosku jest niewielka (zazwyczaj od kilku groszy do kilku złotych), a postępowanie generuje znaczne koszty (koszty samej korespondencji przekraczają wartość należności sądowych), łatwo zauważyć, że angażowanie finansowych organów postępowania przygotowawczego oraz sądu, jawi się jako całkowicie nieracjonalne, tak z punktu ekonomiki postępowania, ale przede wszystkim ze względu na wizerunek wymiaru sprawiedliwości. Należy także dodać, iż takie należności mogą być egzekwowane wyłącznie w drodze egzekucji sądowej, której koszty również zazwyczaj wielokrotnie przekraczają samą należność. Wobec tego proponuje się, aby sprawca był zwolniony z ponoszenia kosztów zniszczenia, jeżeli ich wysokość nie przekracza jednej czterdziestej części minimalnego wynagrodzenia. Wprowadzenie takiej regulacji zgodne jest z istniejącą w art. 31 ust. 6 ustawy z dnia 19 marca 2004 r. – Prawo celne (Dz. U. z 2015 r. poz. 858, z późn. zm.), w myśl którego to przepisu, koszty zniszczenia towaru ponoszą wskazane tam osoby, jeżeli kwota tych kosztów przekracza równowartość kwoty 10 euro.

13) art. 34 § 2 i 4

Przepis art. 34 § 2 k.k.s. określa przypadki, w których sąd może orzec środek karny zakazu prowadzenia określonej działalności gospodarczej wobec sprawców przestępstw enumeratywnie wymienionych w tym przepisie. Biorąc pod uwagę, że typ czynu zabronionego opisany w art. 62 § 2 k.k.s. cechuje się wysoką społeczną szkodliwością, a sprawca karalnego zachowania dopuszcza się zwykle w związku z prowadzeniem określonej działalności gospodarczej, katalog z art. 34 § 2 k.k.s. proponuje się uzupełnić również o ten typ czynu zabronionego. Podobne argumenty przemawiają za dodaniem art. 67a § 1 k.k.s., które to zachowanie również godzi w zasady prowadzenia działalności gospodarczej. Jednocześnie proponuje się dokonać zmiany w treści § 4, poprzez jego zbliżone dostosowanie do regulacji z art. 43 § 1 k.k. W świetle tego przepisu, zakaz w postaci pozbawienia praw publicznych orzeka się w latach, od roku do lat 10, a prowadzenia działalności gospodarczej orzeka się w latach, od roku do lat 15.

14) art. 36 § 2

Zmiana jest wynikiem przyjętej w projekcie zasady – opisanej w uzasadnieniu do projektowanego art. 17 § 1 pkt 1 i polega na wykreśleniu wyrazu „wymagalnej”.

15) art. 37 § 1 pkt 1a i 4, § 2, 2a i § 3a

Przesłanki stosowania tzw. recydywy skarbowej specjalnej zostały tak ukształtowane, by wskazywać, iż powodem sięgnięcia po nadzwyczajne obostrzenie kary, jest ewidentny brak poprawy w zachowaniu sprawcy, który chociaż odbył już część kary, co powinno skutkować jego – przynajmniej częściową – resocjalizacją, to powrócił na drogę przestępstwa. Takie założenie, mające swe uzasadnienie w nurtach współczesnej probacji, jest jednak całkowicie dysfunkcjonalne. Powoduje, że sądy, aby ukarać surowiej sprawcę ponownie dopuszczającego się przestępstwa, muszą czekać, aż zostanie wykonana kara, przynajmniej częściowo. Jak łatwo zauważyć, jej wykonanie nie leży w „interesie” sprawcy, który świadomy owych ograniczeń, stara się unikać wykonania wyroku. Dotyczy to zwłaszcza kary grzywny, której wykonanie sprawca może przeciągać w czasie. W związku z tym proponuje się zrezygnować z warunku częściowego wykonania kary, jako przesłanki nadzwyczajnego jej obostrzenia. Uiszczenie kary grzywny nie będzie stanowić o zastosowaniu nadzwyczajnego obostrzenia kary na podstawie art. 37 § 1 pkt 4 k.k.s., a jedynie fakt uprzedniego prawomocnego skazania i wymierzenie kary pozbawienia wolności w wymiarze 6 miesięcy (podobnie jak kary ograniczenia wolności) lub kary grzywny w wysokości co najmniej 120 stawek dziennych. Słusznie zwraca się również uwagę, że brak jest powodów, aby podstawą surowszej odpowiedzialności czynić jedynie wystawienie jednego z dokumentów potwierdzających dokonanie czynności prawnej, jakim jest faktura. Sprawca, który wystawia nierzetelny rachunek opiewający na kwotę dużej lub wielkiej wartości, również powinien odpowiadać w warunkach zaostrożonej odpowiedzialności. Z kolei dodanie nowego § 3a ma ścisły związek z regulacją zmieniającą typ czynu zabronionego z art. 57 k.k.s. (uporczywe niepłacenie podatku). Bez wyłączenia z art. 37 § 3a k.k.s., sprawcy występku karnoskarbowego opisanego w art. 57 § 1a k.k.s. groziłaby bowiem kara pozbawienia wolności.

16) art. 38 § 1 pkt 3 i § 2 i 3

Zmiana treści art. 38 § 1 pkt 3 k.k.s. wynika z pojawiających się wątpliwości interpretacyjne, co oznacza zawarte w nim sformułowanie „z takim samym obostrzeniem”. Aby je usunąć oraz zachować logiczną spójność instytucji nadzwyczajnego obostrzenia kary, uregulowaną w art. 38 k.k.s. należało zmienić również § 2, celem dostosowania go do

całościowej konstrukcji obostrzenia kar w sytuacjach zasługujących na nadzwyczajne. zaostrenie. O tym, jak należy rozumieć należność wynikającą z nierzetelnej faktury, była mowa w związku z uzasadnieniem stosowania instytucji o której mowa w art. 26 w sytuacji, gdy sprawca dopuścił się przestępstwa z art. 62 § 2. W tym miejscu należy dodać, iż zachowania objęte katalogiem z art. 38 § 2 niewątpliwie zasługują na surową karę, którego to postulatu nie można zrealizować w obecnym stanie prawnym. Chodzi przede wszystkim o karę pozbawienia wolności która, nawet nadzwyczajnie obostrzona, nie przekracza podwójnej wysokości górnego zagrożenia. Dla oddania pełni bezprawności granicę tę należało podnieść jeszcze jednokrotnie również dlatego, że zdaniem projektodawcy, obecny rozdźwięk pomiędzy treścią art. 28 § 2 i art. 38 § 2 k.k. jest trudny do utrzymania. Ponadto proponuje się w katalogu przestępstw skarbowych wymienionych w art. 38 § 2 pkt 1 wskazać także typy czynów zabronionych opisanych w art. 69b § 1 k.k.s. i art. 69c § 1 k.k.s., w związku z ich dodaniem w części szczególnej Kodeksu. Nowelizacja przepisu § 3 wynika z kolei z faktu, że ustawą z dnia 1 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług do art. 37 k.k.s. dodany został przepis § 2a, o który to przepis należało uzupełnić § 3 omawianej regulacji. Tą samą ustawą z dnia 1 grudnia 2016 r., do art. 38 § 2 dodano pkt 3, który daje możliwość nadzwyczajnego zaostrenia kary w sytuacji, gdy sprawca dopuszcza się przestępstwa karnoskarbowego opisanego w art. 62 § 2, a kwota podatku wynikająca z faktury albo suma kwot podatku wynikających z faktur stanowiących przedmiot czynu zabronionego jest wielkiej wartości. Jakkolwiek więc, przepis art. 37 § 2a, pozwala odstąpić od nadzwyczajnego zaostrenia kary, m. in. gdy sprawca przestępstwa karnoskarbowego opisanego w art. 62 § 2 uiszczył wymaganą należność dużej wartości przed zamknięciem przewodu sądowego w pierwszej instancji, to aby mógł być on także stosowany w sytuacji, gdy należność jest wielkiej wartości, przepis ten należało dodać do art. 38 § 3.

17) art. 39 § 1

Proponowana zmiana treści art. 39 § 1 eliminuje istniejącą w systemie prawa karnego niekonsekwencję polegającą na tym, że art. 86 § 1 k.k., który również dotyczy instytucji kary łącznej, regulując kwestię jej wymiaru, stanowi że maksymalna kara pozbawienia wolności, orzekana jako kara łączna wynosi 20 lat. Zdaniem projektodawcy należy więc odpowiednio zmienić przepis art. 39 § 1. Za poglądem, iż na gruncie ustawy Kodeks karny skarbowy kara łączna pozbawienia wolności powinna również wynosić 20 lat, przemawiają zarówno względy zgodności systemowej, jak i brak powodów do odmiennego traktowania tej

instytucji w stosunku do sprawcy, który dopuścił się przestępstwa skarbowego i przestępstwa pospolitego.

18) art. 40 § 3

Konieczność zmiany treści art. 40 § 3 k.k.s. w zakresie wymiaru kary łącznej ograniczenia wolności spowodowana jest ujednoczeniem wymiaru tej kary z uregulowaniami zawartymi w innych przepisach Kodeksu. Aktualnie art. 40 § 3 k.k.s. przewiduje, iż kara łączna ograniczenia wolności nie może przekraczać 18 miesięcy. Natomiast zgodnie z art. 26 § 4 k.k.s., który odsyła do art. 34 k.k., kara ograniczenia wolności trwa najkrócej miesiąc, najdłużej 2 lata. Przed wszystkim jednak w myśl art. 39 § 1 k.k.s., górna granica kary łącznej ograniczenia wolności wynosi 2 lata. Tak więc zasadnym jest analogicznie, jak to uczyniono w ostatnio powołanym przepisie również w art. 40 § 2 k.k.s. przyjąć, że przedmiotowa kara nie może przekroczyć 2 lat.

19) art. 41 § 1, 1a i § 2

Również i w tym przypadku zmiana jest wynikiem dodania, ustawą z dnia 1 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw, art. 37 § 2a, który przewiduje nową okoliczność wyłączającą stosowanie nadzwyczajnego obostrzenia kary w sytuacji opisanej w art. 37 § 1 pkt 1a. Ponieważ proponuje się, aby oskarżyciel publiczny mógł wystąpić do sądu o warunkowe umorzenie postępowania również w sytuacji, gdy sprawca dopuścił się przestępstwa z art. 62 § 2 k.k.s., a podatek (suma podatków) potencjalnie narażony na uszczuplenie jest dużej wartości, należało wprowadzić przepis wyłączający z tego powodu potrzeba nadzwyczajnego zaostrzenia kary. W przeciwnym razie stosowanie tej instytucji byłoby nie do pogodzenia z podstawowymi zasadami odpowiedzialności karnej. Projektodawca zdecydował, że w przypadku popełnienia przestępstwa z art. 62 § 2, nie będzie jednak można skorzystać z możliwości warunkowego umorzenia postępowania, jeżeli kwota podatku wynikająca z faktury albo suma kwot podatku wynikających z faktur stanowiących przedmiot czynu zabronionego jest wielkiej wartości. Ponieważ czyn taki dotyczy faktury (faktur) opiewających na kwotę powyżej miliona złotych, nie wydaje się, aby względy ogólnoprewencyjne przemawiały za możliwością warunkowego umorzenia postępowania, nawet jeżeli sprawca uiszcza podatek.

20) art. 44 § 2-5

Propozycja skreślenia art. 44 § 2 k.k.s. pozwoli uniknąć niepożądanych konsekwencji obecnego stanu prawnego polegających na tym, że pomimo długiego okresu przedawnienia niektórych typów czynów zabronionych o najwyższym zagrożeniu karnym (powyżej 3 lat pozbawienia wolności) związanym z ich wysoką szkodliwością społeczną, ze względu na instytucję przedawnienia zobowiązania podatkowego, w praktyce może dojść do skrócenia okresu przedawnienia takich przestępstw z 10 lat do lat 5, czyli takiego samego okresu, jak w przypadku czynów zagrożonych niższą karą. Zgodnie z treścią art. 44 § 2 k.k.s. dotyczy to tzw. typów uszczupleniowych, natomiast dla pozostałych przestępstw zagrożonych karą pozbawienia wolności powyżej lat 3, okres przedawnienia karalności wynosi 10 lat. Może wpłynąć to negatywnie na ochronę interesów finansowych Skarbu Państwa, skoro zachowania nie zagrażające wpływom do budżetu mają dłuższy okres przedawnienia niż czyny, które narażają na uszczuplenie należności publicznoprawne. W konsekwencji proponuje się uchylić § 2 niniejszego przepisu. Skutkiem powyższego są stosowne zmiany w § 3-5. Dodatkowo w § 5 wzorem regulacji z art. 102 Kodeksu karnego, dokonuje się zmiany w zakresie metody ustalania początkowego terminu rozpoczęcia biegu przedawnienia. Zmiana ta zrównuje sytuację prawną sprawców przestępstw i wykroczeń skarbowych z sytuacją sprawców przestępstw pospolitych oraz powinna przyczynić się do lepszej ochrony interesów finansowych Skarbu Państwa. Powoduje ona jednak, że w praktyce, okres przedawnienia przestępstw ulega skróceniu. W związku z tym proponuje się wprowadzić jeden termin, o jaki okres przedawnienia ulega przedłużeniu, gdy w okresie wskazanym w art. 44 § 1 pkt 1 lub 2 wszczęto postępowanie. Trzeba zauważyć, że termin ten tylko w niewielkim stopniu zależny jest od charakteru czynu zabronionego. Zasadniczo dotyczy powodów, dla których organom ścigania oraz sądom nie udało się zakończyć postępowania. Te zaś zwykle nie odbiegają od siebie tak znacznie, by stwarzać podstawę do różnicowania okresu o którym mowa w art. 44 § 5.

21) art. 48 § 1 i 2

W art. 48 § 1 k.k.s. proponuje się obniżenie dolnej granicy kary grzywny za wykroczenia skarbowe, z obecnej jednej dziesiątej do jednej dwudziestej wysokości minimalnego wynagrodzenia. Mając na uwadze aktualną wysokość minimalnego wynagrodzenia zmiana ta pozwoli na zastosowanie adekwatnej reakcji karnej w przypadku drobniejszych wykroczeń skarbowych. Natomiast w art. 48 § 2 k.k.s. proponuje się podniesienie wysokości górnej granicy kary grzywny orzekanej w postępowaniu

mandatowym. Jest to realizacja postulatów praktyki, która dostrzega konieczność objęcia tym postępowaniem szerszego pola czynów zabronionych kwalifikowanych jako wykroczenia skarbowe. Zmiana ta powinna posłużyć również do odciążenia sądów w sprawach o wykroczenia skarbowe, gdy weźmie się pod uwagę, że brak możliwości zastosowania adekwatnej sankcji przez organ mandatowy skutkuje koniecznością występowania do sądu z aktem oskarżenia lub z wnioskiem o wyrażenie zgody na dobrowolne poddanie się odpowiedzialności.

22) art. 49 § 1-3

Proponowana zmiana dotyczy materii budzącej szczególnie wiele kontrowersji. Regulacje dotyczące orzekania przepadku środków przewozowych w sprawach o wykroczenia skarbowe mają bowiem szerokie praktyczne zastosowanie. W celu usprawnienia postępowania proponuje się wobec tego usunięcie obecnie istniejącego dookreślenia takiego środka przewozowego (zwykle pojazdu samochodowego), skutkującego możliwością orzeczenia przepadku w taki sposób, aby przypadkowi podlegały środki przewozowe, które zostały „przysposobione do popełnienia czynu zabronionego”, niekoniecznie w sposób „specjalny”, przy jednoczesnym dookreśleniu, że ograniczenie orzekania przepadku nie dotyczy tych sytuacji, gdy dochodzi do ukrycia przedmiotu w miejscach nieprzeznaczonych do przewozu osób lub rzeczy. Zmiana taka pozwoli na orzekanie przepadku również przewozu(pojazdów), użytych do przemytu, w których nie dokonano żadnych zmian konstrukcyjnych, jednakże zmieniono przeznaczenie wolnej przestrzeni konstrukcyjnej, która nie jest przeznaczona do przewozu bagażu. Zgodnie z obowiązującym stanem prawnym, za pojazd specjalnie przysposobiony jest uznawany np. samochód, wyposażony w skrytki nie będące skrytkami wynikającymi z określonej konstrukcji pojazdu, niewykonanymi przez producenta i gdy konstrukcja pojazdu została poddana przeróbkom np. przez dospawanie elementów bądź wycięcie otworów. Natomiast nie jest traktowany jako specjalnie przysposobiony pojazd, w którym przemytu dokonuje się poprzez ukrycie towaru w różnorodnych lukach w pojeździe, nie przeznaczonych do przewozu rzeczy: w siedzeniach, zagłówkach, drzwiach czy dachu bez naruszenia ich wewnętrznej struktury, również w progach lub podłużnicach bez ich spawania, kołach jezdnych, zbiorniku paliwa bez jego uprzedniego cięcia i spawania itp. Z kolei w § 2 uzupełniono katalog przypadków pozwalających orzekać przepadek przedmiotów o wykroczenia skarbowe z art. 65 § 6, art. 67a § 2, i art. 108 § 3 k.k.s., w związku z ich dodaniem do części szczególnej kodeksu, a

także opisane w art. 65 § 4 k.k.s. i w art. 91 § 4 k.k.s. Wynika to stąd, że dotychczasowa praktyka wskazuje na potrzebę orzekania przepadku towarów zakazanych lub objętych ograniczeniami nawet w sytuacji nieumyślnego popełnienia czynu (np. nieumyślne nabycie tytoniu do palenia lub napojów alkoholowych). Wyroby akcyzowe niewiadomego pochodzenia mogą bowiem zagrażać życiu lub zdrowiu ich potencjalnych nabywców i konsumentów. Konsekwencją tego jest uchylenie § 3 który stał się bezprzedmiotowy.

23) art. 51 § 1, 2, 2a i 4

Propozycja wydłużenia okresu przedawnienia karalności wykroczeń skarbowych z jednego roku obecnie do 2 lat jest realizacją postulatów praktyki, która odnotowuje zjawisko unikania odpowiedzialności ze względu na to, że dopiero podczas kontroli podatkowych sięgających dalej niż okres roku wstecz, wykrywane są naruszenia obowiązków podatkowych. Czyny takie stanowią wprawdzie wówczas zachowania naganne, jednakże w stosunku do sprawców owych czynów niemożliwe jest wyciągnięcie jakiegokolwiek konsekwencji karnych. Zmiana art. 51 § 1 k.k.s. w proponowanym brzmieniu, ma na celu zapobieżenie tego rodzaju sytuacjom i doprowadzenie do zminimalizowania zjawiska. Co do rozpoczęcia biegu terminu przedawnienia, to proponowana zmiana jest analogiczna z tą, jaką wprowadza się w art. 44 § 5 k.k.s., co ma odnieść ten skutek, że w przypadku obstrukcji ze strony podejrzanego, wykroczenie nie ulegnie przedawnieniu. W § 2a przewidziano odrębne unormowanie dotyczące biegu przedawnienia karalności wykroczenia w razie uchylenia prawomocnego mandatu karnego, gdyż odesłanie wskazane w § 1 dotyczy jedynie orzeczeń. W unormowaniu tym odwołano się do ogólnej zasady przyjętej w art. 44 § 6, zgodnie z którą w razie uchylenia prawomocnego rozstrzygnięcia termin przedawnienia karalności biegnie od daty jego uchylenia, chyba że w tej dacie termin przedawnienia upłynął. Projektodawca uczynił od tej zasady jeden wyjątek odnoszący się do przypadku uchylenia mandatu przez sąd cywilny w razie prawomocnego uznania roszczenia osoby, o której mowa w art. 137a § 3. Wyjątek ten jest podyktowany istnieniem znacznie dłuższych okresów przedawnienia roszczeń cywilnoprawnych (co do zasady 10 lat) niż okresów karalności wykroczeń skarbowych. Ponadto warunkiem zastosowania tej przesłanki uchylenia mandatu karnego jest uzyskanie prawomocnego orzeczenia sądu cywilnego uznającego roszczenie, co niejednokrotnie może trwać przez dłuższy okres. Należy zaznaczyć, że trudno mówić o antygwarancyjnym działaniu tego wyjątku w stosunku do zasady pewności prawnej w odniesieniu do sprawcy wykroczenia, gdyż dotyczy on jedynie takiego sprawcy, który świadomie złożył

falszywe oświadczenie co do przysługiwania mu prawa własności zatrzymanej rzeczy. Zmieniono również § 4 tego artykułu w celu wyeliminowania błędnego odesłania do art. 47§ 3 k.k.s., podczas gdy właściwym przepisem jest art. 47 § 4 k.k.s.

24) art. 53 § 11, 14- 16, 29 oraz § 42

Zmiana art. 53 § 11 jest wynikiem proponowanej modyfikacji art. 53 § 16, w którym to obniżono o połowę wartość określaną jako „wielka”, do której odwołuje się ten przepis. W związku z tym, iż brak jest uzasadnienia do korygowania obowiązującej definicji przestępstwa skarbowego skierowanego przeciwko istotnym interesom finansowym państwa polskiego konieczne jest zwiększenie przewidzianej w tym przepisie wielokrotności wielkiej wartości. W art. 53 § 14, 15 i 16 k.k.s. proponuje się wprowadzenie istotnych zmian polegających na ponownym określeniu znamion ilościowych decydujących o określonej kwalifikacji. Mowa o znamionach: mała, duża i wielka wartość. Zgodnie z propozycją, mała wartość jest to wartość, która nie przekracza stukrotnej wysokości minimalnego wynagrodzenia, z kolei duża wartość jest to wartość która przekracza trzystukrotną wysokość tego wynagrodzenia. Wielką wartością jest zaś wartość, która przekracza pięćsetkrotną wysokość tego wynagrodzenia. Zmiana ta spowodowana jest tym, że zgodnie z art. 115 § 5 i 6 Kodeksu karnego mieniem lub szkodą znacznej wartości jest mienie lub szkoda, której wartość w czasie popełnienia czynu zabronionego przekracza 200.000 złotych. Mieniem wielkiej wartości jest zaś mienie, którego wartość w czasie popełnienia czynu zabronionego przekracza 1.000.000 złotych. Przepisy § 5 i 6 stosuje się do określenia „znaczna szkoda” oraz „szkoda w wielkich rozmiarach”. W związku z dynamicznym wzrostem minimalnego wynagrodzenia w ostatnich latach doszło do pogłębienia zjawiska rozwarstwienia tych bliskoznacznych znamion, a tym samym zasadnym jest ponowne zbliżenie rozwiązań zawartych w Kodeksie karnym skarbowym do tych obowiązujących w Kodeksie karnym i odpowiednie obniżenie kwot małej, dużej i wielkiej wartości.

Zmiana w § 29 polegająca na usunięciu zwrotu „nienależny zwrot należności podatkowej” podyktowana jest brakiem takiego określenia w części szczególnej k.k.s. oraz uzupełnieniem dwoma zwrotami występującymi w art. 76 k.k.s., a mianowicie „nienależny zwrot podatkowej należności publicznoprawnej” oraz „nienależny zwrot podatku”. Proponowana zmiana ma na celu zachowanie spójności terminologicznej poszczególnych przepisów k.k.s.

Dodanie § 42 wynika z dostrzegalnych w praktyce problemów interpretacyjnych w odniesieniu do treści art. 133 § 3 i art. 134 § 1a k.k.s. Często powstają bowiem wątpliwości, zarówno po stronie organów postępowania przygotowawczego jak i organów podatkowych i celnych, czy w konkretnym przypadku podejrzenie popełnienia przestępstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego wiąże się z niewykonaniem zobowiązania podatkowego lub powstaniem długu celnego. Proponowana regulacja eliminuje wątpliwości w tym zakresie.

25) art. 57 § 1a i 2

Przepis art. 57 k.k.s. zastąpił regulację z art. 99 uks i w zamierzeniu ustawodawcy miał służyć penalizowaniu czynów o niewielkim stopniu społecznej szkodliwości. Aby jednak uciąć spekulacje co do zgodności tego typu czynu zabronionego z zasadami zawartymi w Konstytucji, ale też w przepisach prawa międzynarodowego, którego Polska jest stroną, ustawodawca postanowił, że karygodne i karalne jest jedynie uporczywe niewpłacanie podatków w terminie, jako wykroczenie skarbowe. W przeciwnym razie brak byłoby kryminalnej reakcji penalizowania samego opóźnienia w zapłacie podatku, stanowiącego jedynie zwłokę i skutkującego powstaniem zaległości podatkowej. Wbrew zamierzeniom, znamię to stało się jednak zarzewiem sporów doktrynalnych, których jednym z powodów jest właśnie fakt, iż w dotychczasowym stanie prawnym typ czynu zabronionego z art. 57 § 1 k.k.s. jest penalizowany jako wykroczenie skarbowe, choć dotyczy zachowań skutkujących niekiedy wielomilionowymi zaległościami. Innym powodem proponowanych zmian w tym zakresie jest konieczność urealnienia sankcji, jaka grozi za takie zachowania. Ta, którą aktualnie dysponuje sąd, w wielu przypadkach z pewnością jest niewystarczająca. Górna granica kary grzywny grożącej za wykroczenie skarbowe wynosi bowiem dwudziestokrotność minimalnego wynagrodzenia. Nie trzeba przekonywać, że jest to sankcja niepozwalająca oddać pełnię kryminalnej zawartości czynu, jeżeli kwota niezapłaconego podatku sięga znacznej wartości. Niniejsza propozycja wpisuje się też w mechanizm walki z oszustwami podatkowymi, w szczególności w zakresie wyłudzenia podatku VAT. Zaostrzenie penalizacji uzasadnione jest także potrzebą uświadomienia naganności zachowania godzącego w podstawy funkcjonowania państwa, realizującego swoje cele i obowiązki. Dokonanie w art. 57 k.k.s. rozwarstwienia na przestępstwo skarbowe i wykroczenie skarbowe spowodowane jest więc przede wszystkim tym, że kwoty niepłaconych podatków sięgają setek tysięcy, a nawet milionów złotych, co powinno znaleźć odzwierciedlenie w kwalifikacji. Penalizacją, jako przestępstwo skarbowe objęta zostałyby

więc sfera zachowań polegających na uporczywym niewywiązywaniu się z obowiązków podatkowych w dość znacznej wysokości, bo powyżej pięćdziesięciokrotnej wysokości minimalnego wynagrodzenia, co upoważnia do zastosowania odpowiednio surowej sankcji. Kara grzywny w górnej granicy do 720 stawek dziennych, jest sankcją maksymalną z art. 23 § 1 k.k.s. W ocenie projektodawcy będzie to jednak kara odpowiednia, także z punktu widzenia elastycznego reagowania na okoliczności danego zdarzenia, co często ma miejsce w przypadku dużych podmiotów prowadzących działalność na różnych polach gospodarczej aktywności. W ocenie projektodawcy, tak wyznaczona kara powinna całkowicie spełnić również swoje ustawowe cele tak w zakresie prewencji generalnej, jak i zabezpieczenia finansowych interesów Skarbu Państwa. Uporczywe niewpłacanie podatków w terminie powinno oczywiście także pozostawać wykroczeniem skarbowym, przede wszystkim z tego powodu, aby usprawnić postępowanie w tych wszystkich przypadkach, gdy wysokość niewpłaconego w terminie podatku nie przekracza kwoty przepołowienia, która obecnie wynosi ponad 105.000 zł. Statystycznie są to zachowania najczęstsze i dotyczą głównie podatników indywidualnych, co nie oznacza, że są mniej istotne z karnoprawnego punktu widzenia. Z jednej strony skala zjawiska zmusza do reakcji prawnej, szczególnie tam, gdzie dochodzi do częstego, uporczywego niepłacenia podatków, a z drugiej, nadmierny represjonizm oraz konieczność prowadzenia postępowania przygotowawczego na zasadach ogólnych byłoby nieefektywne z punktu widzenia szybkości postępowania karnego, gdy może się zakończyć postępowaniem mandatowym. Projektodawca ma świadomość, że dokonana zmiana polegająca na tak radykalnym zaostrzeniu karalności obarczona jest niezwykle dużym ryzykiem popadnięcia w konflikt z podstawowymi zasadami prawa, obowiązującymi we wszystkich krajach o europejskiej kulturze prawniczej. Mowa o tym, że zważywszy na charakter zachowań penalizowanych obecnie w art. 57 § 1 k.k.s., wprowadzenie typu występku mogłoby doprowadzić (i zapewne by doprowadziło) do konieczności sięgania po regulację z art. 37 § 1 k.k.s., np. w związku z tym, że sprawca powróciłby do przestępstwa, tym bardziej, że przesłanki takiej recydywy zostały w istotny sposób zmodyfikowane. W rezultacie zachodziłaby potrzeba orzeczenia kary pozbawienia wolności w ramach nadzwyczajnego jej obostrzenia. W sposób oczywisty byłoby to sprzeczne z prawem międzynarodowym, które w myśl art. 87 ust. 1 Konstytucji jest jednym ze źródeł prawa obowiązującego w naszym kraju. W szczególności mowa o Protokole nr 4 do EKPC, który w artykule 1 zakazuje stosowania kary pozbawienia wolności za długi, dlatego

też, aby temu zapobiec proponuje się wprowadzić przepis § 3a, do art. 37 k.k.s., który wyłącza stosowanie nadzwyczajnego obostrzenia kary do art. 57 § 1a k.k.s.

26) art. 60 § 2a i 3a

W aktualnym swym brzmieniu, przepis art. 60 § 2 k.k.s. nie obejmuje penalizacją zachowania, polegającego na nieprzechowywaniu księgi po zakończeniu działalności gospodarczej, co w praktyce rodzi problemy z należyтым egzekwowaniem przestrzegania prawa podatkowego. Należy mieć na uwadze, że zgodnie z art. 80 § 1 Ordynacji podatkowej, podatnicy obowiązani do prowadzenia ksiąg podatkowych przechowują księgi i związane z ich prowadzeniem dokumenty do czasu upływu okresu przedawnienia zobowiązania podatkowego, chyba że ustawy podatkowe stanowią inaczej. Natomiast w myśl § 2 powołanego artykułu Ordynacji podatkowej, w razie likwidacji lub rozwiązania osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej podmiot dokonujący jej likwidacji lub rozwiązania zawiadamia pisemnie właściwy organ podatkowy, nie później niż w ostatnim dniu istnienia tej osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej, o miejscu przechowywania ksiąg podatkowych oraz dokumentów związanych z ich prowadzeniem. W związku z powyższym, proponuje się w art. 60 po § 2 k.k.s. dodać § 2a oraz § 3a, w celu zapewnienia ochrony przestrzegania przepisów art. 80 § 1 i 2 Ordynacji podatkowej.

27) art. 63 § 1, 3 i 3a

Zakres art. 63 § 3 k.k.s. nie obejmuje sprzedaży wyrobów akcyzowych bez wymaganych znaków akcyzy poza procedurą zawieszania poboru akcyzy, zaś praktyka dostrzega również potrzebę objęcia takiego postępowania penalizacją. Występujące przypadki sprzedaży wyrobów akcyzowych nieoznaczonych znakami akcyzy, znajdujących się poza procedurą zawieszenia poboru akcyzy, najczęściej dotyczą wyrobów niewiadomego pochodzenia, a ich sprzedawca, w obecnym stanie prawnym nie może być pociągnięty do odpowiedzialności za sprzedaż nielegalnych wyrobów akcyzowych, a podlega wyłącznie odpowiedzialności za uchylanie się od opodatkowania. Taka kwalifikacja prawna nie odzwierciedla w prawidłowym stopniu rzeczywistego zachowania sprawców, czerpiących z tego znaczne dochody. Ponadto, mając na uwadze wysoką szkodliwość społeczną czynu zabronionego określonego w art. 63 § 1 k.k.s. proponuje się podnieść zagrożenie karą pozbawienia wolności do górnej granicy ustawowego zagrożenia czyli, zgodnie z art. 27 § 1 k.k.s. do 5 lat. Taka sama kara odnosiłaby się również do czynów określonych w art. 63 § 2-5 k.k.s., a więc również do przemytu nielegalnych wyrobów akcyzowych, określonego w art.

63 § 2 k.k.s. Natomiast zmiana w art. 63 § 3 k.k.s. polega na wyeliminowaniu z opisu czynności wykonawczej sprzedaży wyrobów akcyzowych, o których mowa w tym przepisie, ponieważ takie zachowanie będzie objęte regulacją z § 3a. W przepisie tym penalizowana będzie również sprzedaż suszu tytoniowego.

28) art. 65 § 1, 2, 5 i 6

Ujawnianie przedmiotów pochodzących z przestępstw opisanych w art. 69 § 1 i 3 k.k.s. lub art. 69a k.k.s. w obecnym jego brzmieniu, zwłaszcza wyrobów pochodzących z nielegalnej produkcji, przy braku możliwości ustalenia osób odpowiedzialnych za ich produkcję lub braku dowodów świadczących o realizacji znamienia czynnościowego przez osoby, u których ujawniono te wyroby akcyzowe powoduje, że nie ma podstaw do pociągnięcia ich do odpowiedzialności za wyżej wymienione typy czynów zabronionych. Jednocześnie istnieją podstawy do przyjęcia, że osoby te (najczęściej) nabywały, przechowywały lub przewoziły tego rodzaju wyroby. W związku z tym zasadnym jest objęcie penalizacją z art. 65 § 1 i 2 k.k.s. takich właśnie zachowań w sytuacji, gdy przedmiotem czynu są wyroby akcyzowe pochodzące z przestępstw określonych w art. 69 § 1 i 3 k.k.s. lub w art. 69a k.k.s. Uzupełnienie w art. 65 k.k.s. odesłania do przedmiotów czynów zabronionych określonych w art. 69 k.k.s. i art. 69a k.k.s. umożliwi penalizację paserstwa towarów (wyrobów akcyzowych) pochodzących z nielegalnej produkcji w kraju. Z kolei dodanie do katalogu przepisów wymienionych w art. 65 § 1 i 2 k.k.s., także art. 73a k.k.s., ma posłużyć rozszerzeniu kręgu osób odpowiedzialnych za branie udziału w obrocie wyrobami akcyzowymi ze zmienionym przeznaczeniem i przyczyni się do równego traktowania nabywców wyrobów akcyzowych objętych obowiązkiem oznaczania znakami akcyzy i nie objętych takim obowiązkiem. Ponadto, w celu ograniczenia sfery popytu na nielegalne wyroby akcyzowe, zasadnym jest wprowadzenie penalizacji zachowania poprzedzającego nabycie nielegalnych wyrobów akcyzowych poprzez dodanie § 5 i 6 w art. 65 k.k.s. Pozwoli to na ściganie sprawców nabywających nielegalne wyroby akcyzowe za pośrednictwem środków masowego przekazu (np. internet), które to wyroby są ujawniane w przesyłkach pocztowych lub kurierskich, zanim dotrą do adresatów. W takich przypadkach zdaniem judykatury nie dochodzi do finalizacji umowy nabycia, czyli osoba zamawiająca takie nielegalne wyroby akcyzowe nie może podlegać odpowiedzialności za ich nabycie. Potrzeba ograniczenia obrotu nielegalnymi wyrobami akcyzowymi (głównie papierosami i tytoniem do

palenia), uzasadnia pociągnięcie do odpowiedzialności także osób zamawiających takie towary z nielegalnego źródła.

29) art. 67a

Istnieją dostateczne racje za wprowadzeniem również penalizacji paserstwa nielegalnych (podrobionych lub przerobionych) znaków akcyzy oraz upoważnień do odbioru banderol. W obecnym stanie prawnym pociągnięcie do odpowiedzialności karnej skarbowej sprawców takich zachowań jest problematyczne z uwagi na brak odpowiedniej regulacji, podczas gdy paserstwo nielegalnych znaków akcyzy również powinno podlegać odpowiedzialności karnoskarbowej. Można przy tym wskazać, że przepis art. 70 § 4 k.k.s. przewiduje odpowiedzialność dla osób, które nie będąc do tego uprawnione, posiadają, przechowują, przewożą, przesyłają lub przenoszą znaki akcyzy legalne, a brak jest adekwatnego przepisu penalizującego takie zachowania w stosunku do nielegalnych znaków akcyzy. W przypadku tego czynu zabronionego proponuje się, aby jego popełnienie zagrożone było karą tożsamą z tą, jaka grozi za paserstwo legalnych znaków akcyzy. Zważywszy, że często paserstwo nielegalnych znaków akcyzy dotyczy niewielkiej ich ilości, przewiduje się wprowadzić również wypadek mniejszej wagi określając ten czyn jako wykroczenie skarbowe.

30) art. 69a § 1, 1a, i 2

W doktrynie powszechnie krytykowane jest podwójne określenie hipotezy w przepisie § 1 art. 69a k.k.s., dlatego proponuje się usunięcie dookreślenia w postaci „naruszenia warunków zastosowania zawieszenia poboru akcyzy”, jako zbytecznego. Pozostawienie tylko warunku „wbrew przepisom ustawy” stwarza większe możliwości stosowania tego przepisu poprzez poszerzenie kręgu osób odpowiedzialnych również na te, które produkują, magazynują, przeladowują wyroby akcyzowe poza składem podatkowym, niezależnie od tego, czy stosowały procedurę zawieszenia poboru akcyzy. Zabieg taki zmieni ocenę tego przestępstwa skarbowego z indywidualnego na powszechne. W obecnym stanie prawnym, w orzecznictwie i doktrynie przyjmuje się, że jego sprawcą może być bowiem ten tylko, kto posiada prawo do stosowania takiej procedury. W konsekwencji sprawcy produkujący w warunkach prymitywnych nielegalne wyroby akcyzowe nie mogą zostać pociągnięci do odpowiedzialności karnej skarbowej, a podlegają odpowiedzialności za uchylanie się od opodatkowania. Z oczywistych powodów taka kwalifikacja prawna nie odzwierciedla w prawidłowym stopniu rzeczywistego zachowania sprawców produkujących nielegalne

wyroby akcyzowe. Ponadto, z uwagi na wysoką szkodliwość społeczną czynu zabronionego określonego w art. 69a § 1 k.k.s. proponuje się podnieść zagrożenie karą pozbawienia wolności do górnej granicy ustawowego zagrożenia czyli, zgodnie z art. 27 § 1 k.k.s., do 5 lat. Uzasadniając wprowadzenie § 1a można z kolei wskazać, że przestępstwo skarbowe z § 1 jest czynem o wysokiej społecznej szkodliwości, które naraża Skarb Państwa na bardzo duże straty finansowe. W związku z powyższym zasadne jest wprowadzenie penalizacji także za przygotowanie do zachowań określonych w § 1 tego przepisu, tj. do produkcji lub magazynowania wyrobów akcyzowych poza składem podatkowym wbrew przepisom ustawy. Przygotowanie do produkcji i magazynowania takich wyrobów nie rodzi wątpliwości. Natomiast odnośnie przygotowania do przeładunku wyrobów akcyzowych poza składem podatkowym wbrew przepisom ustawy, trzeba zauważyć, że w praktyce czynności takie dotyczą głównie przeładowywania paliw. W miejscu przeładowywania w takich przypadkach paliwo nie jest przechowywane, więc nie można rozważać ewentualnego przygotowania do nielegalnego przeładowywania paliwa. Jednocześnie w ramach przygotowania do takiego nielegalnego przeładunku sprawca może umieścić odpowiednie urządzenia do przepompowywania paliw z jednej cysterny do drugiej albo może też umieścić tam pustą cysternę w celu oczekiwania na przybycie cysterny wypełnionej paliwem. Pomimo tego, nie wydaje się, aby zasadnym było dokonywanie penalizacji takiego postępowania do momentu, gdy sprawcy nie rozpoczną przeładunku, a więc ich zachowanie nie wejdzie w stadium usiłowania. Wprowadzenie przepisu pozwalającego na penalizację przygotowania do czynności „przeładunku” naruszałoby gwarancyjną funkcję prawa karnego, ponieważ na jego podstawie możliwym byłoby pociągnięcie do odpowiedzialności za bliżej nieokreślone postępowanie, które jedynie w ocenie organów ścigania jest już przygotowaniem. Innym powodem odstąpienia od tak szerokiej penalizacji są trudności dowodowe w wykazaniu, że czynności sprawców zmierzały do przygotowania właśnie przeładunku, które to trudności uwidaczniają się przede wszystkim na etapie sądowego rozpoznania sprawy. Zbyt pochopne decyzje organów ścigania o ujęciu sprawców procederu mogłyby skutkować uniknięciem przez nich odpowiedzialności. Zmiana w § 2 jest z kolei konsekwencją dodania § 1a do art. 69a k.k.s.

31) art. 70 § 3

Proponuje się uchylene przepisu § 3 w art. 70 k.k.s., ponieważ na mocy ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny skarbowy oraz niektórych innych ustaw

(Dz. U. Nr 178, poz. 1479) górna granica kary pozbawienia wolności grożącej za występki z § 1 i § 2 w art. 70 k.k.s. została podwyższona do lat dwóch, w rezultacie czego przepis § 3 rozszerzający odpowiedzialność za każdy z tych typów czynów zabronionych na usiłowanie, stał się bezprzedmiotowy. Wynika to z faktu, że zgodnie z treścią art. 21 § 1 k.k.s., ustawa tylko wtedy wyraża odrębną podstawę do penalizacji usiłowania przestępstwa skarbowego, gdy zagrożone jest ono karą pozbawienia wolności do jednego roku.

32, 33) art. 85 § 3, art. 97 § 3

Propozycja uchylenia przepisu § 3 w art. 85 i 97 k.k.s. wynika z tych samych powodów, dla których uchylony zostaje art. 70 § 3 k.k.s.

34) art. 106f § 1 i § 2

W zamierzeniu projektodawcy, dodanie tego przepisu ma służyć efektywnej kontroli przepływu środków płatniczych między krajami UE i poza nią, aby zapobiegać zjawisku prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu oraz potrzebą zapewnienia efektywniejszego wykorzystania istniejących krajowych przepisów w zakresie kontroli środków pieniężnych. Rozdział ósmy Kodeksu karnego skarbowego, zawierający artykuł 106f, dotyczy przestępstw skarbowych i wykroczeń skarbowych - dewizowych, a więc zachowań naruszających zasady obrotu dewizowego z zagranicą oraz obrotu wartościami dewizowymi w kraju, a także zasady działalności gospodarczej w zakresie kupna i sprzedaży wartości dewizowych oraz pośrednictwa w ich kupnie i sprzedaży, określone w ustawie z dnia 27 lipca 2002 r. – Prawo dewizowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 679). Obecnie nie ulega wątpliwości, że przemyt środków pieniężnych przez granicę przez osoby fizyczne dla celów związanych z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu jest niezwykle groźnym zjawiskiem i dlatego został objęty rekomendacjami Grupy Specjalnej do spraw Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy (FATF), wyznaczającej światowe standardy w zakresie przeciwdziałania tym przestępstwom. Rekomendacja nr 32 wskazuje, że kraje powinny wdrożyć mechanizmy, m.in. takie jak systemy deklaracji na granicach bądź inne systemy ujawniania, które mają na celu wykrywanie fizycznego przewożenia przez granice pieniędzy oraz instrumentów na okaziciela. Podkreśla ona także, że państwa powinny zapewnić, aby w stosunku do osób, które nie składają zgłoszeń dewizowych bądź składają fałszywe deklaracje, były dostępne efektywne, proporcjonalne i odstrasżające sankcje. Również Unia Europejska uwzględniając rolę prawa dewizowego w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, wydała Rozporządzenie (WE) Nr 1889/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady z

dnia 26 października 2005 r. w sprawie kontroli środków pieniężnych wwożonych do Wspólnoty lub wywożonych ze Wspólnoty, uzupełniające przepisy Dyrektywy 91/308/ WE z dnia 10 czerwca 1991 r. w sprawie uniemożliwienia korzystania z systemu finansowego w celu prania pieniędzy (Dz. Urz. WE L 166 z 28.06.1991), które to rozporządzenie wprowadziło mechanizm zapobiegający wprowadzaniu do systemu finansowego korzyści pochodzących z działań sprzecznych z prawem, polegający na kontrolowaniu przez właściwe organy środków pieniężnych wwożonych do Wspólnoty lub wywożonych ze Wspólnoty. W świetle tych regulacji, obowiązek pisemnego zgłoszenia dewizowego organom celnym lub organom Straży Granicznej istnieje wtedy, gdy ma miejsce przywóz do kraju oraz wywóz za granicę złota dewizowego lub platyny dewizowej, bez względu na ilość, a także krajowych lub zagranicznych środków płatniczych, jeżeli ich wartość przekracza łącznie równowartość 10.000 euro. Jeżeli w zgłoszeniu podano nieprawdziwe dane uznaje się, że obowiązek nie został wykonany. Po dokonaniu zgłoszenia dewizowego przez rezydenta i nierezydenta na organach celnych i organach Straży Granicznej spoczywa obowiązek przekazania informacji zawartych w zgłoszeniach Generalnemu Inspektorowi Informacji Finansowej. Penalizację zachowania polegającego na niewywiązaniu się z obowiązku zgłoszenia dewizowego przewiduje dodany art. 106f, który obejmuje swoim zakresem niezgłoszenie organom celnym lub organom Straży Granicznej przewozu wartości dewizowych lub krajowych środków płatniczych lub podanie w zgłoszeniu nieprawdy. Karalne zachowanie, określone w art. 106f, jest obecnie kwalifikowane jedynie jako wykroczenie skarbowe, za popełnienie którego przewidziana jest kara grzywny. Proponowane zmiany w zakresie art.106f k.k.s., zakładające powiększenie katalogu czynów „przepełowionych” w Kodeksie karnym skarbowym i objęcie jego zakresem ww. artykułu, mają nie tylko zapewnić przestrzeganie przez rezydentów i nierezydentów obowiązku dokonania zgłoszenia dewizowego przy przekraczaniu granicy zewnętrznej UE, lecz również przyczynić się do większej zbieżności sankcji przewidzianych w przepisach zorientowanych na przeciwdziałanie praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu. Jako uzasadnienie należy wskazać, iż z informacji posiadanych przez Generalnego Inspektora Informacji Finansowej wynika, że w roku 2015 otrzymano od właściwych organów łącznie 6.217 informacji o złożonych deklaracjach (5.587 deklaracji wwozu środków na teren UE i 630 deklaracji wywozu środków z UE). Dane opublikowane przez Straż Graniczną wskazują natomiast, że w analogicznym okresie liczba przekroczeń granicy zewnętrznej UE wyniosła 46 267 157. Zestawienie tych danych stwarza podejrzenie, że osoby przekraczające granicę RP mogą nie wywiązywać się należycie z obowiązku

dokonania zgłoszenia dewizowego lub nierzetelnie deklarują wartość środków przywożonych na teren RP i wywożonych z terenu RP. Jedną z przyczyn takiego stanu rzeczy jest relatywnie niski maksymalny wymiar kary grzywny za wskazane zachowania. Oznacza to, że niezależnie od kwoty niezadeklarowanych wartości dewizowych lub krajowych środków płatniczych sprawca podlega tylko karze grzywny za wykroczenie skarbowe. Objęcie artykułu 106f katalogiem czynów „przepełowionych” powinno mieć pozytywny wpływ na realizację obowiązku dokonywania rzetelnych zgłoszeń dewizowych przez rezydentów i nierezydentów przy przekraczaniu granicy Unii Europejskiej. Zagrożenie karą grzywny w wysokości do 720 stawek dziennych ma za zadanie zniechęcić osoby przewożące środki pieniężne od świadomego uchylania się od omawianego obowiązku. Propozycja zmiany w tym zakresie jest zgodna z przepisami unijnymi oraz standardami międzynarodowymi wyznaczonymi przez FATF, wskazującymi na potrzebę zastosowania skutecznych, proporcjonalnych i odstraszających sankcji w stosunku do osób, które wbrew obowiązkowi nie dokonują zgłoszeń dewizowych bądź składają fałszywe deklaracje. Należy dodać, że przedmiot ochrony wykroczenia określonego w art.106f był pierwotnie identyfikowany wyłącznie z niedopełnianiem obowiązków dewizowych. Tymczasem, wraz z implementacją przepisów Rozporządzenia 1889/2005 przepis ten pełni rolę nie tylko w omawianym zakresie, ale także, a może i przede wszystkim z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu. Należy podkreślić, że w ustawie z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z 2016 r. poz. 299, z późn. zm.) dokonano penalizacji szerokiego wachlarza zachowań, które zostały zakwalifikowane jako przestępstwa. W doktrynie zwrócono uwagę, że decyzja ta zasługuje na aprobatę ze względu na szczególną szkodliwość działań związanych z ukrywaniem przestępnego pochodzenia środków oraz zmierzających do finansowania terroryzmu. Kwalifikowanie karalnego zachowania, o którym mowa w art. 106f wyłącznie jako wykroczenia skarbowego należy więc uznać za nieadekwatne w stosunku do roli tego przepisu w krajowym systemie przeciwdziałania tego rodzaju przestępstwom. Zgodnie ze zmianami zaproponowanymi w zakresie art. 106f k.k.s., jeśli kwota niezgłoszona do granicznej kontroli dewizowej przekracza małą wartość, to sprawca odpowiada za popełnienie przestępstwa skarbowego. Natomiast jeżeli stanowi małą wartość, to odpowiada jak za wykroczenie skarbowe. Kwota niezadeklarowanych wartości dewizowych lub krajowych środków płatniczych, rozdzielająca kwalifikację czynu jako przestępstwo skarbowe albo wykroczenie skarbowe, została wyznaczona z uwzględnieniem średniej kwoty

wartości dewizowych deklarowanych w pojedynczym zgłoszeniu, która w ubiegłym roku wyniosła w przybliżeniu 48 000 euro dla deklaracji wywozu środków z terenu UE oraz 34 000 euro dla deklaracji wwozu środków na teren UE (bez uwzględnienia zgłoszeń dewizowych dotyczących metali szlachetnych).

35) art. 107 § 1

Proponuje się w sposób radykalny zaostrzyć sankcje za zachowania penalizowane w art. 107 § 1. Dotychczas przestępstwo to zagrożone jest karą pozbawienia wolności do lat trzech, jako sankcją alternatywną obok kary grzywny w wymiarze do 720 stawek dziennych. Należy zauważyć, że po raz ostatni zmiany w tym zakresie dokonywane były przeszło dekadę temu, bo w grudniu 2005r. Wtedy to ustawą – zmianie ustawy Kodeks karny skarbowy oraz niektórych innych ustaw, podniesiono wymiar kary pozbawienia wolności z dwóch do trzech lat. Biorąc pod uwagę, że proceder urządzania nielegalnych gier hazardowych nie tylko godzi w finanse publiczne, ale jest niebezpieczny z punktu widzenia rozpowszechniających się uzależnień, w tym wobec hazardu, istnieją ważne powody by zachowanie takie przenieść do kategorii występków zagrożonych najwyższą karą pozbawienia wolności w typie podstawowym. Jak pokazują najnowsze badania z zakresu psychologii, uzależnienie od gier hazardowych powoduje szkody nie tylko w psychice osób uzależnionych, ale szerzy spustoszenie w życiu społecznym i rodzinnym. Nie bez znaczenia jest także fakt rozpowszechniania się zjawiska hazardu, z którego dochody zasilają finanse grup przestępczych.

36) art. 107d

Proponowana zmiana ma na celu usunięcie wątpliwości interpretacyjnych, czy w obecnym brzmieniu przepis ten odnosi się do podmiotów legalnie działających, które naruszyły warunki koncesji lub posiadają automat do gier bez wymaganego urzędowego sprawdzenia lub bez nałożenia wymaganych urzędowych zamknięć, czy też do podmiotów działających nielegalnie, które nie posiadają koncesji. Ponieważ przepis art. 15j ustawy o grach hazardowych określa wszystkie przypadki zgodnego z prawem posiadania automatów do gier, w projektowanym przepisie, wzorem wielu innych przepisów części szczególnej k.k.s. zawarto ogólne odesłanie do przepisów ustawy, które będą uzupełniać blankietową normę karną zawartą w proponowanym brzmieniu art. 107d.

37) art. 107e

Wprowadzenie art. 107e k.k.s. ma na celu ustanowienie sankcji za udostępnienie środków lub nieruchomości do urządzania lub prowadzenia gier hazardowych bez wymaganej koncesji lub zezwolenia. Potrzeby praktyki wskazują, że uzasadnionym jest pociąganie do odpowiedzialności również tych osób, które udostępniają środki, a przede wszystkim powierzchnie różnych nieruchomości do urządzania lub prowadzenia nielegalnych gier, głównie hazardowych. Nie zawsze takim osobom można przedstawić zarzuty współuczestnictwa w nielegalnym urządzaniu lub prowadzeniu tego rodzaju gier. Osoby wynajmujące lokal lub nieruchomość, zazwyczaj nie współdziałają na bieżąco w tej przestępczej działalności, ograniczając się do wynajęcia określonej nieruchomości i jednocześnie posiadając wiedzę, że jest ona wykorzystywana do nielegalnych celów. Takie postępowanie również zasługuje na kryminalizację. Oprócz typu podstawowego, zagrożonego karą grzywny do 360 stawek dziennych, proponuje się jednak wprowadzić typ uprzywilejowany. Praktyka pokazuje, że istnieją sytuacje zasługujące na stosowanie łagodniejszej sankcji (jednorazowe wynajęcie lokalu, bezpłatne użyczenie itp.), co niewątpliwie powinno znaleźć odzwierciedlenie w tekście ustawy.

38) art. 108 § 2 i 3

Biorąc pod uwagę, że w praktyce niejednokrotnie spotyka się przypadki niezgłoszenia naczelnikowi urzędu celnego o organizowaniu drobnych loterii fantowych np. w szkołach, szpitalach czy kościołach z przeznaczeniem na cele społeczno-użyteczne, charytatywne albo loterii promocyjnych lub audiotekstowych, gdzie wartość nagród jest niska, a skala przedsięwzięcia niewielka (charakter regionalny), nie ma powodów do stosowania surowych sankcji. W takim przypadku, gdy nadwyżka z loterii fantowej, gry bingo, loterii promocyjnej lub loterii audiotekstowej, będzie przeznaczona na cel społecznie użyteczny, to chociaż sprawca ową grę hazardową urządzi w sposób sprzeczny z przepisami ustawy lub warunkom zezwolenia, będzie odpowiadał tylko za wykroczenie. Należy zauważyć, że z dniem 14 lipca 2011 r. weszła w życie ustawa z dnia 26 maja 2011 r. o zmianie ustawy o grach hazardowych oraz niektórych innych ustaw, która znowelizowała ustawę z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych w zakresie loterii fantowych. W wyniku tej nowelizacji w ustawie o grach hazardowych wprowadzono uproszczone zasady urządzania loterii fantowych i gry bingo fantowe, w których wartość puli wygranych nie przekracza kwoty bazowej, o której mowa w art. 70 ustawy o grach hazardowych. Jeżeli pomimo tego organizator nie zachowa wymaganych warunków, to niezależnie od społecznie akceptowanego celu, nie może liczyć

na bezkarność. Z oczywistych powodów, gdy cel urządzania gry hazardowej jest wyłącznie merkantylny, sprawca ponosi odpowiedzialność karnoskarbową. Projektodawca zauważa jednak potrzebę wprowadzenia typu uprzywilejowanego w przypadku, gdy nadwyżka z loterii fantowej, gry bingo fantowe, loterii promocyjnej lub loterii audioteleksowej nie przekracza małej wartości w rozumieniu art. 53 § 14.

39) art. 110c

Dodanie tego artykułu wynika z doświadczeń organów kontrolujących urządzenie i prowadzenie gier hazardowych, które niejednokrotnie spotykają się z bezprawnymi zachowaniami osób kontrolowanych mającymi na celu utrudnienie lub nawet uniemożliwienie prowadzenia takich kontroli. Zasadnym jest więc wprowadzenie penalizacji tego rodzaju zachowań utrudniających kontrolę, podobnie jak ma to miejsce w art. 83 k.k.s. w przypadku kontroli podatkowej, czy w art. 94 k.k.s. w przypadku kontroli celnej. Jednocześnie ze względu na różnorodny charakter takich zachowań proponuje się wprowadzenie typu uprzywilejowanego, jako wykroczenie. Trudno bowiem pominąć, że w praktyce spotykane są zachowania kontrolowanych, które zasługując na karę, nie są tak naganne, by nie mogły stanowić przedmiotu postępowania mandatowego. Taka sama regulacja, polegająca na przepołowieniu tego rodzaju typów czynów zabronionych funkcjonuje zresztą w art. 83 k.k.s., lub w art. 94 k.k.s.

40) art. 113 § 2 pkt 2

Projekt przewiduje wyłączenie w k.k.s. stosowania określonego w art. 91a Kodeksu postępowania karnego dodanego ustawą z dnia 23 marca 2017 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 768) uregulowania odnoszącego się do podmiotu zobowiązanego. Jak wynika z treści uzasadnienia ustawy z dnia 23 marca 2017 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw, celem wprowadzenia instytucji podmiotu zobowiązanego do zwrotu korzyści majątkowej lub świadczenia określonego w art. 405-407, 412 i 417 Kodeksu cywilnego, była poprawa efektywności mechanizmów służących do pozbawiania sprawców przestępstw korzyści jakie osiągnęli z czynu zabronionego. Jak łatwo zauważyć, jest to cel zbieżny z tym, jaki realizowany jest w Kodeksie karnym skarbowym z wykorzystaniem m. in. instytucji opisanej w art. 24 § 5. Nie trudno też zauważyć, że przepis art. 91a k.p.k., wzorowany jest na powyższej regulacji, stanowiąc przykład postępującego procesu scalania procedury karnej i karnoskarbowej. Można nawet powiedzieć, że zawiera on analogiczne rozwiązanie, a różnica polega na tym, że – z oczywistych powodów – inny jest zasadniczy podmiot, na rzecz którego

należy zasądzić korzyść majątkową w szerokim znaczeniu, uzyskanej przez sprawcę przestępstwa. Nie ma więc powodów, aby instytucja podmiotu zobowiązanego, uregulowana w rozdziale 10a Kodeksu postępowania karnego funkcjonowała obok instytucji podmiotu zobowiązanego do zwrotu korzyści majątkowej, będącego typową instytucją prawa karnego skarbowego.

41) art. 114 § 2

Uchylenie przepisu § 2 w art. 114 k.k.s. wynika z potrzeby kompleksowego uregulowania w Kodeksie karnym skarbowym kwestii pouczenia dla podejrzanego o jego uprawnieniach i obowiązkach, które jest zamieszczone w projektowanym art. 120a k.k.s. Ponadto, proponuje się rezygnację z obowiązku pouczenia sprawcy o przysługujących mu uprawnieniach przez organ prowadzący postępowanie w razie wyrównania uszczerbku finansowego Skarbowi Państwa, jednostce samorządu terytorialnego lub innemu uprawnionemu podmiotowi. W doktrynie wskazuje się, że w istocie nie wiadomo dokładnie co się kryje pod tak wyrażoną normą prawną. Konieczność pouczenia podejrzanego o jego uprawnieniach i obowiązkach procesowych w toku postępowania przygotowawczego wynika bowiem z innych przepisów. Natomiast w tym przypadku pouczenie nie obejmuje informacji o ewentualnych możliwych i korzystnych konsekwencjach prawnych, jakie mogą wyniknąć z zastosowania przez sąd różnych instytucji prawa materialnego i procesowego, związanych z wyrównaniem uszczerbku finansowego spowodowanego czynem zabronionym. Nie są to bowiem jego uprawnienia w rozumieniu przepisów ustawy. Ponadto, powołane instytucje prawa materialnego i procesowego stosuje sąd według swego uznania w ramach swobody orzekania na podstawie norm prawa materialnego, a przepis art. 114 § 2 k.k.s. w swym obecnym kształcie kierowany jest do organu prowadzącego postępowanie przygotowawcze.

42) art. 116 § 2,3 i 4

Przepis art. 116 wyraża zasadę niezależności odpowiedzialności karnoskarbowej od odpowiedzialności dyscyplinarnej, która w przypadku żołnierzy ma na dodatek szczególny charakter. Dowodzi tego regulacja zawarta w ustawie z dnia 9 października 2009r. o dyscyplinie wojskowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 772, z późn. zm.) Z treści § 1 nie wynika więc, aby warunkiem pociągnięcia osób, o których mowa w art. 53 § 36, było uprzednie stosowanie postępowania dyscyplinarnego. Nie wszystkie bowiem osoby będące żołnierzami w rozumieniu art. 53 § 36 podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej. Przepis ten w zd. 2 reguluje wyłącznie sytuację, gdy wobec sprawcy wykroczenia stosowano już kary

dyscyplinarne. Pomimo tego, właściwy dowódca zawiadamia prokuratora do spraw wojskowych, albo sąd o wynikach postępowania dyscyplinarnego i zastosowanych karach dyscyplinarnych, co może skutkować wszczęciem postępowania karnoskarbowego lub odmową wszczęcia, względnie – gdy zostało już wszczęte – jego umorzeniem.

Zmiana treści § 2 art. 116 wynika z uwzględnienia uwagi, że przepis ten wprowadza niczym nieuzasadnione odstępstwo od zasady *ne bis in idem*. Osoba, która została ukarana mandatem karnym, w sytuacji gdy jest on prawomocny, nie może być już pociągnięta do odpowiedzialności karnej, w tym karnoskarbowej. Wobec tego również żołnierz, który nie uiszczył grzywny nałożonej mandatem karnym kredytowanym, który w myśl art. 138 § 4, staje się prawomocny z chwilą pokwitowania, nie może być już pociągnięty do odpowiedzialności za wykroczenie skarbowe. Zmiana ta nie oznacza, iż w nowym stanie prawnym jeżeli sprawca nie uiszczy grzywny nałożonej mandatem karnym kredytowanym, nie będzie mógł zostać pociągnięty do odpowiedzialności dyscyplinarnej. Zasada niezależności obu reżimów jest w pełni respektowana na gruncie wszystkich przepisów art. 116. Także w sytuacji, gdy sprawca wykroczenia, żołnierz w czynnej służbie odmówi przyjęcia mandatu, prokurator niezależnie od pociągnięcia go do odpowiedzialności karnoskarbowej, może zwrócić się do dowódcy o wymierzenie kary dyscyplinarnej. W konsekwencji należało zmienić również przepis § 3 poprzez wykreślenie sytuacji, gdy żołnierz w czynnej służbie wojskowej nie zapłaci grzywny wymierzonej mandatem karnym kredytowany. Sytuacja ta nie wymaga bowiem regulacji. Mandat takki egzekwowany jest bowiem w trybie art. 187 § 2. Zmiana treści § 4 wynika z kolei z potrzeby uporządkowania rodzajów orzeczeń, jakie mogą zapadać na danym etapie postępowania. Tylko na etapie postępowania przygotowawczego możliwe jest wydanie postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania. Gdy postępowanie takie zostanie wszczęte, decyzją procesową, w sytuacji gdy nie ma podstaw do dalszego jego kontynuowania, jest umorzenie postępowania, także przed sądem. Słusznie podnosi się w literaturze, że podkreślenie znajdujące się na końcu art. 116 § 5, stanowi jedynie powtórzenie normy zawartej w art. 113 § 1. Wobec tego, jako nie wnoszące żadnej pozytywnej treści wymaga wykreślenia.

43) art. 116a

Zmiana art. 116a jest wynikiem uchylenia art. 44 § 2. W związku z czym koniecznym jest wykreślenie z treści art. 116a odniesienie się do art. 44 § 2.

44) art. 117 § 2

Zmiana art. 117 § 2 ma charakter wyłącznie redakcyjny i jej celem jest wprowadzenie bardziej precyzyjnego zapisu, stanowiącego jednocześnie dyrektywę interpretacyjną w myśl której, pierwszeństwo w rozpoznawaniu spraw mają tryby zredukowane pod względem formalizmu, a więc przede wszystkim tryb nakazowy.

45) art. 120a

Jak wyżej wskazano, z dotychczasowej praktyki wynika potrzeba kompleksowego uregulowania kwestii pouczeń dla stron i innych uczestników postępowania w ustawie Kodeks karny skarbowy, na wzór art. 300 k.p.k., który na mocy art. 113 § 1 k.k.s. jest również stosowany w sprawach o przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe. Materia ta powinna być osobno uregulowana, przede wszystkim z uwagi na specyfikę spraw karnoskarbowych. Dotychczas ustawodawca nie zdecydował się jednak na wprowadzenie delegacji dla Ministra Sprawiedliwości do określenia, w drodze rozporządzenia, wzoru pisemnego pouczenia dla podejrzanego, ani dla innych stron i innych uczestników postępowania karnoskarbowego. W praktyce występuje więc często problem z zapewnieniem – nie tylko podejrzanemu – pełnej informacji zgodnie z treścią art. 16 k.p.k., z uwagi na niemożność stosowania w całości wzoru pouczenia o uprawnieniach i obowiązkach podejrzanego w postępowaniu karnym, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie określenia wzoru pouczenia o uprawnieniach i obowiązkach podejrzanego w postępowaniu karnym (Dz. U. z 2016 r., poz. 512). Proponuje się w związku z tym, wprowadzenie nowego art. 120a k.k.s. i zawarcie w nim przepisu mieszczącego (§ 5) delegację dla Ministra Sprawiedliwości do określenia, w drodze rozporządzenia, wzorów pisemnych pouczeń dla podejrzanego, podmiotu pociągniętego do odpowiedzialności posiłkowej, interwenienta oraz podmiotu, o którym mowa w art. 24 § 5 k.k.s., przy uwzględnieniu konieczności pełnych i wszechstronnych (należytych) pouczeń.

46) art. 122 § 1 pkt 1 i 2 i § 2

Zmiana w art. 122 § 1 pkt 1 k.k.s. polegająca na uzupełnieniu katalogu przepisów recypowanych z procedury karnej, w których przez wyrażenie „prokurator” rozumie się także „finansowy organ postępowania przygotowawczego”, o odesłanie do art. 159 k.p.k., powinna zapewnić ujednolicenie rozwiązań w Kodeksie karnym skarbowym i Kodeksie postępowania karnego, w tym przypadku w zakresie organu uprawnionego do rozpoznawania środka zaskarżenia na odmowę udostępnienia akt w postępowaniu przygotowawczym. W wyniku tej zmiany na sądzie spoczywać będzie obowiązek rozpoznawania również zażalenia na

zarządzenie finansowego organu postępowania przygotowawczego o odmowie udostępnienia akt w postępowaniu przygotowawczym. Kolejną propozycją jest dodanie art. 321 § 1 k.p.k. co pozwoli finansowym organom postępowania przygotowawczego na udostępnianie akt również w postaci elektronicznej, podczas gdy obecnie uprawnienie takie przysługuje wyłącznie prokuratorowi. Ponadto, zaproponowano uzupełnienie tego przepisu o odesłanie do art. 344a § 1 i 2 k.p.k., regulującego instytucję zwrotu sprawy przez sąd w celu uzupełnienia śledztwa lub dochodzenia. Biorąc pod uwagę, że sąd może zwrócić sprawę do uzupełnienia również finansowemu organowi postępowania przygotowawczego, zasadnym jest aby pod pojęciem „prokurator” w art. 344a § 1 i 2 k.p.k. rozumiany był także finansowy organ postępowania przygotowawczego. Z kolei zmiana w treści art. 122 § 1 pkt 2 k.k.s. jest konsekwencją nowelizacji art. 153a k.k.s. dokonanej ustawą z dnia 6 grudnia 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej i polega na usunięciu odesłania do art. 325e § 4 zdanie drugie k.p.k., ponieważ kwestia ta jest regulowana bezpośrednio przez art. 153a k.k.s. Ponadto, usunięto odesłanie do art. 325 k.p.k. Przepis ten przed nowelizacją z września 2013r., w powiązaniu z art. 325a k.p.k., służył jako podstawa do zatwierdzenia postanowienia o zawieszeniu dochodzenia przez organ nadrzędny nad finansowym organem postępowania przygotowawczego. Ponieważ obecnie kwestie tę reguluje art. 153a, dlatego przepis art. 325 k.p.k. stał się zbędny, jako podstawa prawna do wydawania decyzji zatwierdzających postanowienie o zawieszeniu dochodzenia. Nadto usunięto w § 1 odesłanie do art. 236 k.p.k., ponieważ w obecnym jego brzmieniu nie występuje już wyrażenie „prokurator”. Dodanie § 2 do recypowanego dotychczas art. 180 § 1 miało na celu uproszczenie procedury występowania do sądu o zwolnienie z obowiązku tajemnicy notarialnej, adwokackiej, radcy prawnego, doradcy podatkowego, lekarskiej, dziennikarskiej lub statystycznej oraz tajemnicy Prokuraturii Generalnej. Nie ma powodów, aby finansowy organ postępowania przygotowawczego nie mógł bezpośrednio zwracać się do sądu o zwolnienie powyższych podmiotów z obowiązku zachowania w tajemnicy objętych nią wiadomości.

Usprawnieniu postępowania służy zmiana polegająca na sprecyzowaniu, że przepis art. 293 § 1 k.p.k. stosuje się w sytuacji, gdy postępowanie nadzoruje prokurator, jednak prowadzi go finansowy organ postępowania przygotowawczego. Co prawda w myśl art. 122 § 1, przez wyrażenie „prokurator” rozumie się także „finansowy organ postępowania przygotowawczego”, jednak w praktyce powstają w tym względzie wątpliwości. Celem jednoznacznego wskazania, że w sprawie prowadzonej przez finansowy organ postępowania przygotowawczego, nadzorowanej przez prokuratora, organ ten może samodzielnie wydać

postanowienie o zabezpieczeniu, należało dokonać korekty, która ma charakter w istocie techniczny.

47) art. 125 § 4 i 6

Zmiana treści art. 125 § 4 wynika z proponowanej zmiany art. 24 § 5 k.k.s., w którym to przewidziano możliwość orzeczenia zwrotu równowartości korzyści majątkowej. Treść § 6 tego artykułu uzupełniono o wskazanie, iż wymienione w nim przepisy stanowią normy zawarte w Kodeksie postępowania karnego.

48) art. 128 § 1

Przedmiotowa zmiana ma charakter techniczny i polega na zastąpieniu odwołania do art. 334 § 2 k.p.k., odwołaniem do art. 334 § 3 k.p.k. zdanie pierwsze. Regulacja ta nie była zmieniana od szeregu lat pomimo zmian dokonywanych w tym czasie w treści art. 334 k.p.k. Analiza historyczna modyfikacji brzmienia art. 334 k.p.k. i przesunięcia treści pomiędzy poszczególnymi jednostkami redakcyjnymi tego przepisu wskazuje, że przepisem, który należy stosować odpowiednio, jest art. 334 § 3 zdanie pierwsze k.p.k. Nadto celem zapewnienia pełnej koherencji przepisów art. 125 § 1 k.k.s. i art. 128 § 1 k.k.s. dodano odesłanie do art. 76 k.p.k., co wynika z faktu, że interwenient może być również osobą nieletnią lub ubezwłasnowolnioną. Nie ma powodów, aby w takiej sytuacji miał gorszą pozycję, niż pozostałe strony postępowania.

49) art. 131 § 5 i 6

W obecnym stanie prawnym występuje deficyt w zakresie instrumentów służących zabezpieczeniu wykonania orzeczeń o którym mowa w art. 24 § 5 k.k.s. O ile istnieje możliwość zabezpieczenia wykonania zarówno kary grzywny, jak i środków karnych w stosunku do oskarżonego, jak również możliwość zabezpieczenia wykonania grzywny i równowartości pieniężnej przypadku przedmiotów na mieniu osoby (podmiotu) pociągniętej do odpowiedzialności posiłkowej, przepisy Kodeksu karnego skarbowego nie przewidują takiej możliwości w odniesieniu do zwrotu korzyści majątkowej lub jej równowartości. Dlatego też należało wprowadzić regulację dającą taką możliwość.

Do art. 131 k.k.s. dodano § 5 w celu rozwiania wątpliwości interpretacyjnych w zakresie możliwości zastosowania zarządu przymusowego określonego w art. 292a § 1 k.p.k. również do wszystkich środków specyficznych dla Kodeksu karnego skarbowego określonych w art. 131 § 1 k.k.s., w tym ściągnięcia równowartości pieniężnej przypadku przedmiotów

orzecanego wobec podmiotu pociągniętego do odpowiedzialności posiłkowej na podstawie art. 24 k.k.s.

50) art. 132 § 1

Zmiana jest konsekwencją proponowanej regulacji z art. 131 § 3a. Projektodawca przyjmuje, że nałożenie na podmiot, który uzyskał korzyść majątkową obowiązku jej zwrotu (lub jej równowartości), nie jest środkiem karnym w rozumieniu art. 22 § 2. W konsekwencji powinno być to jasno wyartykułowane również w treści przepisu regulującego sytuację, kiedy następuje upadek zabezpieczenia majątkowego, celem uniknięcia ewentualnych wątpliwości interpretacyjnych.

51) art. 133a

Propozycja dodania przepisu art. 133a do Kodeksu karnego skarbowego wynika z potrzeb praktyki i dotychczasowych doświadczeń w prowadzeniu śledztw i dochodzeń przez finansowe organy postępowania przygotowawczego. Wskazuje ona, że w niektórych przypadkach zachodzi potrzeba prowadzenia postępowania przygotowawczego w sprawie o przestępstwo skarbowe lub wykroczenie skarbowe przez finansowy organ postępowania przygotowawczego inny niż właściwy miejscowo na zasadach ogólnych. Przykładem takim jest sytuacja, gdy np. wyłączeniu podlegają wszyscy funkcjonariusze prowadzący takie postępowania z danej komórki organizacyjnej urzędu właściwego na zasadach ogólnych. Podobnie, w przypadku wyłączenia wszystkich funkcjonariuszy nadzorujących takie postępowania z danej komórki organizacyjnej organu nadrzędnego nad finansowym organem postępowania przygotowawczego, przekazanie sprawy do finansowego organu postępowania przygotowawczego podlegającego pod inny organ nadrzędny będzie skutkowało tym samym zmianą organu nadrzędnego na taki, który nie będzie miał przeszkód do nadzorowania danego postępowania przygotowawczego. Ponadto, występują też w niektórych przypadkach szczególne okoliczności, w których dla dobra prowadzonego śledztwa lub dochodzenia, powinny być one prowadzone przez finansowy organ postępowania przygotowawczego inny niż właściwy miejscowo. W pewnych przypadkach uzasadnionym jest aby postępowanie przygotowawcze prowadził ten organ, na którego terenie znajduje się siedziba podmiotu, w ramach działalności którego został popełniony czyn zabroniony w innym miejscu niż jego siedziba. Może występować też sytuacja odwrotna, kiedy będzie uzasadnione aby postępowanie prowadził organ, na terenie którego nie ma siedziby danego podmiotu, pomimo, że czyn zabroniony został popełniony w jego siedzibie. Ogólnie można wskazać, że

chodzi o dobro prowadzonego postępowania, tak aby było prowadzone skutecznie i efektywnie w zależności od różnorodnych okoliczności występujących w danej sprawie. Organem, który będzie wskazywał w takich sytuacjach organ właściwy do prowadzenia postępowania powinien być Szef Krajowej Administracji Skarbowej, który zgodnie z art. 11 ustawy z dnia 2 grudnia 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej, jest organem KAS, podległym tylko ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych.

52, 53) art. 137 § 2 pkt 1,4 i art. 137a

Wprowadzenie instytucji zrzeczenia się prawa własności stanowi istotne novum w ustawodawstwie karnym, co nie oznacza, iż może być oceniane jako radykalne odejście od aktualnych norm i zasad prawnych. Wręcz przeciwnie, stwarza duże możliwości w zakresie poprawy skuteczności funkcjonowania obowiązujących przepisów. Mowa o postępowaniu mandatowym, które nie może być obecnie prowadzone w sprawach o wykroczenia, w których orzeczenie przepadku jest obowiązkowe. Praktyka różnie „radzi sobie” z tym problemem, tym niemniej obecnie stosowane metody są niewystarczające z punktu widzenia poprawy efektywności postępowania w sprawach o wykroczenia skarbowe. Wracając do instytucji wyzbycia się prawa własności należy powiedzieć, że znana jest ona i obecnie. Dla przykładu, Kodeks cywilny w art. 180 dopuszcza wyzbycie się przez właściciela własności rzeczy ruchomej poprzez jej porzucenie z zamiarem wyzbycia się tego prawa. Nie stoi to na przeszkodzie, że zrzeczenie się własności możliwe jest również w innym trybie - ustawowym. Konstytucja wymaga jedynie, aby instytucja taka nie naruszała konstytucyjnych ani prawnomiędzynarodowych zasad poszanowania własności. Z całokształtu owych zasad, zawartych w art. 64 ust. 1-3 Konstytucji (w kontekście gwarancji z art. 21 i z art. 46) wynika, że ewentualna regulacja powinna szanować przede wszystkim wolę właściciela, będącą jedynym w istocie warunkiem skutecznego wyzbycia się prawa. Innymi słowy wyzbycie się własności może nastąpić tylko w sposób, który zapewni właścicielowi swobodę złożenia stosownego oświadczenia woli; nie powinien być wywierany na niego żaden przymus. Ujęcie na próbie przemytu i zatrzymanie przemyconych rzeczy niewątpliwie stawia taką osobę w sytuacji niejako przymusowej, co jednak nie oznacza, że nie posiada ona swobody podejmowania decyzji odnośnie rzeczy, którymi dysponuje. Osoba ujęta na „gorącym uczynku” przemytu ma oczywiście świadomość, że o losie zatrzymanych przedmiotów rozstrzygnie sąd - jest również w stanie przewidzieć treść rozstrzygnięcia. Sytuacji takiej nie można jednak nazwać „przymusową” w znaczeniu wywierania nacisku na sferę wolitywną

sprawcy. Tak więc okoliczność, że rzeczy in quaestio zostały zatrzymane przez służby celne, sama z siebie nie powoduje, że ich właściciel nie może rozporządzić prawem własności, a w konsekwencji dokonać ich zrzeczenia. Oczywiście, rozporządzenie to nie może następować w drodze porzucenia przewidzianego w art. 180 k.c. Konieczny jest inny tryb postępowania, uregulowany w ustawie. W związku z tym należy przypomnieć, że na różnicę między sytuacją porzucenia rzeczy a sytuacją będącą skutkiem władczej działalności organu władzy publicznej zwrócił uwagę Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 3 czerwca 2008 r. w sprawie P 4/06 (Dz. U. 2008/100/649), wskazując, że w takiej sytuacji (chodziło o nieodebranie usuniętego samochodu mimo uprzedzenia o możliwości jego utraty) faktycznie dochodzi do przepadku rzeczy, który może zostać orzeczony tylko przez sąd, a nie może być skutkiem działania odpowiednio sformułowanych przepisów ustawy, nawiązujących do art. 180 k.c. Mając powyższe na uwadze, proponuje się wprowadzenie trybu, który stanowiłby odrębną i niezależną od porzucenia rzeczy uregulowanego w Kodeksie cywilnym, instytucję prawną. Nie ma również przeszkód, aby tryb ten, mimo że dotyczy prawa własności, został uregulowany w przepisach ustawy innej, niż Kodeks cywilny; może to być więc Kodeks karny skarbowy. Proponowane w projekcie reguluje, zakładają zrzeczenie się przez sprawcę wykroczenia skarbowego zatrzymanych rzeczy stanowiących przedmiot czynu zabronionego, które nie odpowiadają warunkom dopuszczenia do obrotu. Następuje to w formie oświadczenia sprawcy wykroczenia skarbowego będącego właścicielem rzeczy. Proponuje się, również aby własność rzeczy przechodziła na rzecz Skarbu Państwa z chwilą podpisania stosownego oświadczenia, co potwierdza materialno-prawny charakter instytucji oddziałującej jednak w sferze procesowej. Ustawowa instytucja wyzbycia się prawa własności znana jest zresztą również polskiemu systemowi prawnemu. Od 11 października 2008 r. właściciel nieruchomości ma możliwość wyzbycia się jej własności w drodze zawarcia odpowiedniej umowy ze Skarbem Państwa, a do 15 lipca 2006 r. właściciel mógł nawet wyzbyć się prawa własności nieruchomości poprzez złożenie odpowiedniego oświadczenia woli w formie aktu notarialnego; prawo własności przechodziło wówczas na Skarb Państwa, zaś po nowelizacji w 2003 r. – na gminę. Przepis ten, co prawda został uchylony wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 15 marca 2005 r. w sprawie K 9/04 (Dz. U. 2005/48/462), jednak nie ze względu na podważenie samej istoty instytucji, lecz dlatego, że prawo własności takiej nieruchomości przechodziło z mocy prawa na gminę, co naruszało niezależność samorządu terytorialnego wymaganą przez art. 165 ust. 2 Konstytucji. Natomiast nieprzerwanie Kodeks cywilny dopuszcza wyzbycie się przez właściciela

własności rzeczy ruchomej poprzez jej porzucenie z zamiarem wyzbycia się tego prawa, która to instytucja prawna niewątpliwie ma wiele wspólnego z regulacją proponowaną w art. 137a k.k.s. Warto wspomnieć również o tym, że w myśl art. 199 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady Europy (UE) nr 952/2013 r. ustanawiające unijny kodeks celny, towary nieunijne i towary objęte procedurą końcowego przeznaczenia mogą, za zgodą organów celnych, stać się przedmiotem zrzeczenia na rzecz skarbu państwa przez osobę uprawnioną do korzystania z procedury lub - w stosownych przypadkach - przez posiadacza towaru. Wskazuje to w sposób jednoznaczny, że proponowana regulacja spełnia nieporównanie wyższe standardy w zakresie ochrony prawa własności. Co więcej, proponuje się wprowadzenie przepisu o charakterze swoistego *superfluum*, który „przypomina” o prawie występowania do sądu na drogę postępowania cywilnego przez właścicieli przedmiotów, którzy nie są sprawcami czynu zabronionego. W myśl projektu prawo osoby, która zgłasza roszczenie do rzeczy, jest jednak ograniczone. Może ona dochodzić swoich praw do rzeczy tylko wtedy, gdy wykaże, że utraciła je na skutek czynu zabronionego. Inaczej więc, niż w przypadku instytucji nabycia rzeczy ruchomej od nieuprawnionego (art. 169 § 1 k.c.), do ostatecznego nabycia własności dochodzi z chwilą zrzeczenia się i nie ma znaczenia, że rzeczy te mogły zostać np. zagubione.

54) art. 140 § 1a

Przepis art. 140, który wskazuje okoliczności skutkujące uchynieniem prawomocnego rozstrzygnięcia, jakim jest mandat karny, należało uzupełnić o sytuację, gdy sąd prawomocnie uznał roszczenie osoby, która dochodzi swych praw do przedmiotów, które uległy przypadkowi. Ponieważ w chwili wytoczenia powództwa przedmioty te zwykle nie będą już istnieć, dlatego należało postanowić, że przedmiotem żądania może nie tylko zwrot owych przedmiotów.

55) art. 143 § 1 pkt 1 i 2

W związku ze zmianą art. 23 § 1 i 3 k.k.s. najniższa kwota kary grzywny grożącej za przestępstwa skarbowe została zwiększona do połowy minimalnego wynagrodzenia. W konsekwencji stosowną zmianę należało wprowadzić w treści art. 143 § 1 pkt 1 i 2 k.k.s. odnośnie najniższej kary grzywny uiszczonej w trybie dobrowolnego poddania się odpowiedzialności przez sprawcę przestępstwa skarbowego. Celem zapewnienia spójności systemowej wewnątrz ustawy Kodeks karny skarbowy, również najniższą karę grzywny w sprawach o wykroczenia skarbowe należało dostosować do treści art. 48 § 1 k.k.s. zgodnie z

którym najniższa kara grzywny wynosi jedną dwudziestą minimalnego wynagrodzenia. Zmiana polegająca na usunięciu swoistego warunku, aby sprawca uiszczył „wymagalną” należność publicznoprawną, jakiej poddano również § 1 pkt 1 omawianego przepisu, jest konsekwencją nowelizacji art. 17 § 1 pkt 1. W konsekwencji proponuje się, aby sprawca, starając się o skorzystanie z dobrodziejstwa ustawy, nie tylko nie musiał już uiszczać należności publicznoprawnej w wysokości ustalonej w decyzji (która na dodatek musi być wykonalna), ale też aby była to wysokość uzgodniona z oskarżycielem.

56) art. 145 § 1

Proponowana zmiana polega na wyeliminowaniu fragmentu przepisu „zamiast aktu oskarżenia”. Obecne brzmienie, które stanowi, że w razie wystąpienia przez sprawcę o zezwolenie na dobrowolne poddanie się odpowiedzialności finansowy organ postępowania przygotowawczego może zamiast aktu oskarżenia wnieść niezwłocznie do sądu wnioski o udzielenie takiego zezwolenia, interpretowane jest jako zakaz występowania z wnioskiem o dobrowolne poddanie się odpowiedzialności przez finansowy organ postępowania przygotowawczego w sprawach, w których postępowanie nadzoruje prokurator. Nowe brzmienie przepisu usuwa wspomniane wątpliwości interpretacyjne i pozwoli finansowym organom postępowania przygotowawczego występować z takim wnioskiem jeżeli uzna, że zachodzą ku temu przesłanki. Jest to zgodne z pozostałymi przepisami, które określają tzw. przesłanki negatywne do zastosowania tego środka karnego oraz warunki jakie musi spełnić sprawca aby finansowy organ postępowania przygotowawczego mógł wnieść do sądu wnioski o udzielenie zezwolenia na dobrowolne poddanie się odpowiedzialności. Zdaniem projektodawcy, uprawnienie do wystąpienia przez finansowy organ postępowania przygotowawczego z takim wnioskiem do sądu powinno być uzależnione wyłącznie od spełnienia przesłanek pozytywnych i braku przeszkód.

57) art. 146 § 1

Proponowane brzmienie jest konsekwencją zmian zaproponowanych w art. 17 § 1 pkt 1. Intencją projektodawcy jest rozluźnienie, a jednocześnie pewne poszerzenie instytucji dobrowolnego poddania się odpowiedzialności. Warunkiem powodzenia proponowanych zmian jest jednak usunięcie również wymogu, aby sprawca uiszczył wymagalną należność publicznoprawną uszczuploną czynem zabronionym. Proponuje się, aby podejrzany mógł skorzystać z możliwości dobrowolnego poddania się odpowiedzialności, musi wpłacić kwotę

stanowiącą wyrównanie uszczerbku finansowego - oczywiście jeżeli wcześniej należność publicznoprawna nie została zapłacona.

58) art. 147

Również zmiana art. 147 k.k.s. ma na celu usunięcie wątpliwości interpretacyjnych co do możliwości stosowania środka karnego w postaci dobrowolnego poddania się odpowiedzialności przez finansowy organ postępowania w sprawach, w których postępowanie przygotowawcze jest nadzorowane przez prokuratora. Polega ona na jednoznacznym wskazaniu, że zażalenie na postanowienie odmawiające wniesienia wniosku o udzielenie zezwolenia na dobrowolne poddanie się odpowiedzialności rozpoznaje prokurator albo organ nadrzędny nad finansowym organem postępowania przygotowawczego, w zależności kto sprawuje nadzór nad danym postępowaniem. Dotychczas w praktyce kwestia ta była przedmiotem kontrowersji.

59) art. 150 § 1

Jest to zmiana wyłącznie techniczna i ma na celu poprawienie błędnego odesłania w treści art. 150 § 1 k.k.s. Obecnie recepcja dotyczy art. 214 § 6 k.p.k., a prawidłowo przepis ten powinien odsyłać do art. 214 § 7 k.p.k.

60) art. 151a § 2 pkt 4

Zmiana w art. 151a § 2 pkt 4 ma charakter redakcyjny i polega na zamianie wyrazu „zarządzi” na wyraz „postanowi”. Ma to na celu zapewnienie poprawności legislacyjnej tego przepisu, albowiem w kwestii wszczęcia śledztwa wydaje się postanowienie, a nie zarządzenie.

61) art. 153 § 1

Pomiędzy treścią art. 153 § 1 a przepisem art. 310 § 2 k.p.k., które to przepisy reguluje materię terminów prowadzenia postępowania przygotowawczego oraz organów, które decydują o czasie jego trwania, istnieje sprzeczność polegająca na tym, że w myśl ostatniego z tych przepisów, przedłużenie śledztwa na dalszy czas oznaczony, powyżej okresu trzech miesięcy, do roku dokonuje – w przypadku śledztwa nadzorowanego przez prokuratora – ten prokurator, a gdy prokurator sam prowadzi śledztwo, decyzję o jego przedłużeniu podejmuje prokurator bezpośrednio przełożony. Powyżej roku postanowienie wydaje prokurator nadrzędny nad prokuratorem który prowadzi śledztwo lub je nadzoruje. Z treści art. 153 § 1 wynika, że decyzję o przedłużeniu co prawda dochodzenia, niemniej nadzorowanego przez

prokuratora oraz tego, które sam prowadzi, wydaje prokurator bezpośrednio przełożony. Brak jest dostatecznych racji za utrzymywaniem takiego rozróżnienia, dlatego proponuje się, aby decyzję o przedłużeniu dochodzeni nadzorowanego przez prokuratora, również i on podejmował.

62) art. 154a

Zmiana art. 154a służy z kolei dostosowaniu tego przepisu do aktualnego brzmienia art. 321 k.p.k. i polega na usunięciu wyrazu „się” po wyrazie „zaznajomienia”. Z treści art. 321 k.p.k. wynika bowiem, że obecnie strony są zaznajamiane z materiałami postępowania, a nie zaznajamiają się z nimi samodzielnie.

63) art. 155 § 1 i 7

Aktualna treść przepisu rodzi wątpliwości, ponieważ może sugerować, że środek karny w postaci dobrowolnego poddania się odpowiedzialności nie może być stosowany przez finansowy organ postępowania przygotowawczego w sprawie, w której prowadził on śledztwo oraz w sprawie o przestępstwo skarbowe, w której prowadził dochodzenie objęte nadzorem prokuratura. Ze względu na regulację z art. 145 § 1a k.k.s., która jednoznacznie stanowi, że w sprawach o przestępstwa zagrożone karą pozbawienia wolności finansowy organ postępowania przygotowawczego również może wystąpić z wnioskiem o zezwolenie na dobrowolne poddanie się odpowiedzialności pod warunkiem, że prokurator wyrazi na to zgodę, zmianie należało poddać art. 155 § 1 k.k.s. celem usunięcia powyższych wątpliwości. Ponadto z obecnej jego treści proponuje się usunąć zapis „ze wskazaniem, jaki materiał dowodowy przedstawiono stronom podczas czynności, o której mowa w art. 154a, jako przekazywany do sądu wraz z aktem oskarżenia”. Powodem jest fakt, że od dnia 15 kwietnia 2016 r. przepis art. 154a k.k.s. uzyskał nowe brzmienie, jednak ustawodawca nie zmienił równocześnie w odpowiedni sposób treści art. 155 § 1 k.k.s. i obecnie cytowany powyżej fragment jest martwym zapisem, ponieważ w ramach czynności z art. 154a k.k.s. strony są zapoznawane z całym materiałem postępowania przygotowawczego, a do sądu wraz z aktem oskarżenia przesyła się akta sprawy. Dodatkowo, proponuje się przywrócić finansowym organom postępowania przygotowawczego możliwość samodzielnego wnoszenia aktów oskarżenia w sprawach, w których prowadziły one dochodzenia objęte nadzorem prokuratora. Obecny stan prawny został wprowadzony w wyniku nowelizacji ustawy od dnia 1 lipca 2015 r. Natomiast do tego czasu obowiązywał jasny i klarowny podział kompetencji w zakresie wnoszenia aktu oskarżenia. Mianowicie w sprawach, w których finansowy organ

postępowania przygotowawczego prowadził śledztwo, sporządzał on tylko akt oskarżenia, który zatwierdzał i wносił do sądu prokurator. W sprawach zaś, w których finansowy organ postępowania przygotowawczego prowadził dochodzenie, samodzielnie wносił on do sądu akt oskarżenia, zawiadamiając o tym prokuratora, przez przesłanie mu odpisu tego aktu we wszystkich sprawach o przestępstwa skarbowe oraz w sprawach o wykroczenia skarbowe, które były objęte jego nadzorem. Biorąc pod uwagę profesjonalizm i specjalizację finansowych organów postępowania przygotowawczego w sprawach karnych skarbowych, proponuje się przywrócić wspomniany podział w zakresie uprawnień do wnoszenia aktu oskarżenia, jaki obowiązywał do dnia 1 lipca 2015 r. Zgodnie z zamierzeniem, w sprawach, w których finansowy organ postępowania prowadził śledztwo, będzie on sporządzał jedynie akt oskarżenia i przesyłał prokuratorowi, który będzie go zatwierdzał i wносił do sądu. Natomiast w sprawach, w których finansowy organ postępowania przygotowawczego prowadził dochodzenie, będzie znajdował zastosowanie przepis art. 155 § 4 k.k.s., zgodnie z którym samodzielnie wnosi on akt oskarżenia do sądu. Należy mieć przy tym na uwadze, że w przypadkach, gdy finansowy organ postępowania przygotowawczego prowadzi dochodzenie pod nadzorem prokuratora, może on w ramach sprawowanego nadzoru zastrzec do swojego wykonania każdą czynność dochodzenia, czyli również wniesienie aktu oskarżenia do sądu. Zmiana treści art. 155 § 7 wynika z proponowanej zmiany art. 24 § 5 k.k.s., w którym to przewidziano możliwość orzeczenia zwrotu równowartości korzyści majątkowej.

64) art. 156

Zmodyfikowanie brzmienia przepisu art. 156 k.k.s. ma służyć uproszczeniu stosowania instytucji dobrowolnego poddania się karze i dlatego wzorem rozwiązań obowiązujących w procedurze karnej w art. 335 § 1 k.p.k., również w Kodeksie karnym skarbowym proponuje się wprowadzenie samodzielnego wniosku o skazanie (zastępującego akt oskarżenia). Warunkiem wystąpienia z takim wnioskiem jest przyznanie się podejrzanego „do winy” oraz to, aby w świetle jego wyjaśnień okoliczności popełnienia przestępstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego nie budziły wątpliwości, zaś jego postawa wskazywała, że cele postępowania zostaną osiągnięte. Wówczas prokurator lub finansowy organ postępowania przygotowawczego może zaniechać przeprowadzenia dalszych czynności dowodowych i zamiast z aktem oskarżenia, wystąpić do sądu z wnioskiem o wydanie na posiedzeniu wyroku skazującego i orzeczenie uzgodnionych z oskarżonym kar lub innych środków przewidzianych za zarzucane mu przestępstwo skarbowe lub wykroczenie skarbowe.

Uzgodnienie może obejmować także wydanie określonego rozstrzygnięcia w przedmiocie poniesienia kosztów procesu. Nowością jest wprowadzenie regulacji modyfikującej jedną z istotniejszych przesłanek stosowania tej instytucji, jaką jest wyrównanie szkody w dochodach Skarbu Państwa. W myśl znowelizowanego § 4 warunkiem wystąpienia z wnioskiem o dobrowolne poddanie się karze będzie uiszczenie uszczuplonej należności publicznoprawnej w sposób i w zakresie uzgodnionym z oskarżycielem. Jest to istotne rozwiązanie mające uelastyczyć procedurę i ułatwić rozbicie solidarności sprawców. Obecnie, jeżeli jeden z nich chciałby dobrowolnie poddać się karze musi zapłacić w całości uszczuploną należność publicznoprawną. W praktyce organów ścigania zmiana ta może usprawnić postępowanie w sprawach złożonych podmiotowo. Nadto zmiana § 3 pkt 1 jest wynikiem dodania, ustawą z dnia 1 grudnia 2016 o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw, art. 37 § 2a, który przewiduje nową okoliczność wyłączającą stosowanie nadzwyczajnego obostrzenia kary. Jest również konsekwencją proponowanej zmiany treści art. 38 § 3, do której odwołuje się przedmiotowy przepis. Zasadnicze argumenty za utrzymaniem, a nawet rozszerzeniem zakresu stosowania wszelkiego rodzaju instytucji pozwalających na łagodniejsze traktowanie sprawców skruszonych oraz takich, którzy wyrównali uszczerbek publicznoprawny, zostały przedstawione w związku z uzasadnieniem zmian w art. 26 i 41. W tym miejscu należy tylko dodać, że stosowanie trybu konsensualnego w niektórych przypadkach uzależnione jest od tych samych warunków, które muszą być spełnione, aby sąd orzekła karę w sposób nadzwyczajnie złagodzony.

65) art. 157 § 2

Zmiana proponowana w tym przepisie wprowadza określenie „finansowy organ postępowania przygotowawczego” zamiast obecnego „finansowego organu dochodzenia”. Ma to na celu dostosowanie nomenklatury użytej w treści tego przepisu do używanej w innych przepisach Kodeksu karnego skarbowego.

66) art. 161 § 1

Również zmiana proponowana w treści art. 161 § 1 k.k.s. ma służyć uelastycznieniu przesłanek korzystania z instytucji warunkującej szybkie i sprawne rozpoznawanie spraw karnych skarbowych. Obligatoryjne warunkowanie przez sąd możliwości uwzględnienia wniosku oskarżonego o wydanie wyroku skazującego bez przeprowadzenia postępowania dowodowego tym, by sprawca w całości uiszczył należność publicznoprawną uszczuploną czynem zabronionym, eliminuje tę instytucję z praktyki w sprawach złożonych podmiotowo.

Sprawca, który zamierzałby skorzystać z dobrodziejstwa ustawy, zmuszony jest bowiem uiścić całą należność – także za współdziałających w popełnieniu czynu zabronionego. Ogranicza to użyteczność tej instytucji również dlatego, że kwestia kto jest podatnikiem zobowiązanym do uiszczenia określonych należności podatkowych jest regulowana przez prawo podatkowe. Komplikuje to stosowanie instytucji z art. 387 § 1 k.p.k. w sprawach, w których występuje współsprawstwo, ale tylko jeden ze współdziałających w świetle przepisów prawa podatkowego jest podatnikiem zobowiązanym do uiszczenia uszczuplonego podatku. W związku z tym proponuje się odejście od obligatoryjnego uzależniania uwzględnienia wniosku oskarżonego, o którym mowa w art. 387 § 1 k.p.k., od uiszczenia wymagalnej należności publicznoprawnej w całości w wyznaczonym terminie, na rzecz fakultatywności oraz umożliwienia sądowi określenia sposobu i zakresu jej uiszczenia, a także wyznaczenia terminu.

67) art. 165

Zmiana art. 165 k.k.s. ma na celu uporządkowanie kwestii obecności na rozprawie odwoławczej prokuratora i finansowego organu postępowania przygotowawczego. Obecnie przepis art. 165 k.k.s. w zw. z art. 157 § 1 k.k.s. przewiduje obowiązkowy udział finansowego organu postępowania przygotowawczego w rozprawie odwoławczej, jeżeli to ten organ wniósł akt oskarżenia w sprawie o przestępstwo skarbowe. Jednocześnie na zasadach ogólnych przepis art. 450 § 1 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. zobowiązuje do takiego udziału prokuratora, nawet jeśli nie wniósł on aktu oskarżenia w danej sprawie. Należy uznać, że dla zapewnienia ochrony interesów finansowych Skarbu Państwa wystarczający jest obowiązkowy udział w rozprawie odwoławczej tylko jednego oskarżyciela publicznego, mianowicie tego który wniósł akt oskarżenia.

68) art. 171 pkt. 3

Dodany przepis pkt 3 do art. 171 k.k.s. dotyczy sytuacji, gdy do sądu wpływa akt oskarżenia z wnioskiem o rozpoznanie sprawy w postępowaniu w stosunku do nieobecnych. W aktualnym stanie prawnym nie istniał zakaz wydawania w tego rodzaju sprawach wyroku nakazowego co powodowało, że sądy rozmaicie interpretowały ową „lukę” prawną. Przyjęcie poglądu, w myśl którego jest to dopuszczalne sprawia jednak, że niemal automatycznie wyrok nakazowy podlegał zaskarżeniu przez obrońcę, który w tym trybie jest wyznaczany z urzędu. W rezultacie sprawa musiała być ponownie rozpoznawana, powodując niepotrzebne koszty, związane nie tylko z jej rozpoznawaniem przez sąd, ale dodatkowo koszty związane z

czynnościami obrońcy. Dodany przepis wyjaśnia te kwestie stanowiąc, że w sprawach prowadzonych w trybie w stosunku do nieobecnych, wydawanie wyroków nakazowych jest niedopuszczalne.

69) art. 179a § 2

W związku z wprowadzeniem trybu zrzeczenia się własności przedmiotów w wyniku popełnienia wykroczenia skarbowego, należy uzupełnić delegację ustawową z art. 179a § 2 k.k.s. w taki sposób, aby rozporządzenie wydane na jej podstawie dotyczyło również przedmiotów, których zrzekł się sprawca wykroczenia skarbowego. W zdecydowanej większości takimi rzeczami są bowiem nielegalne wyroby tytoniowe, które podlegają obowiązkowemu przepadkowi i zniszczeniu.

70) art. 180 § 1

Zmiana jest konsekwencją proponowanej regulacji z art. 131 § 3a. Projektodawca konsekwentnie stoi na stanowisku, że obowiązek zwrotu korzyści majątkowej, którą uzyskał podmiot odpowiedzialny posiłkowo lub osoba trzecia, nie jest środkiem karnym. Wyrazem tego jest zmiana w treści art. 180 § 1, który reguluje tryb dokonywania zabezpieczenia i prowadzenia egzekucji.

71) art. 185 § 1

Zmiana treści art. 185 § 1 k.k.s. podyktowana jest potrzebami praktyki, która wskazuje na nieprawidłowości w wykonywaniu kary grzywny. Z zasady kara powinna być wykonywana w takiej formie w jakiej orzekł sąd. Formy zastępcze nie mogą być nadużywane przez sprawców, którzy dążą do wykonania kary mniej dolegliwej. Taka praktyka wytworzyła się w związku z określeniem maksymalnego czasu wykonywania pracy społecznie użytecznej na zbyt niskim poziomie. W praktyce orzeczniczej skazani unikają zapłaty grzywien doprowadzając do wykonania kary w formie pracy społecznie użytecznej, której maksymalny czas wynosi obecnie 3 miesiące. Z drugiej strony, w wielu przypadkach (niewielkich grzywien) taki sposób wykonania kary niepotrzebnie angażuje organy postępowania wykonawczego. Ponadto, proponowane nowe brzmienie art. 185 § 1 k.k.s. wyraźnie wskazuje, że przepis ten stosuje się tylko w sprawach o wykroczenia skarbowe.

72) art. 186 § 1

Zmiana treści art. 186 § 1 k.k.s. usuwa wątpliwości jakie pojawiają się w praktyce, czy przepis ten dotyczy orzekania wyłącznie w sprawach o wykroczenia skarbowe, czy też

powinien być stosowany także w sprawach o przestępstwa skarbowe. Proponowane nowe brzmienie art. 186 § 1 k.k.s. usuwa te wątpliwości wyraźnie wskazując, że przepis ten stosuje się wyłącznie do spraw o wykroczenia skarbowe.

Ustawa powinna wejść w życie po upływie miesiąca od dnia ogłoszenia z wyjątkiem art. 1 pkt 43 w zakresie art. 120a § 5, który wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.

Zakres projektu ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597) projektowana ustawa nie podlega notyfikacji Komisji Europejskiej.

Zgodnie z ustawą z dnia 16 marca 2017 r. o zmianie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. poz. 460) dokonano oceny przewidywanego wpływu projektowanej ustawy na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców jednak mając na uwadze zakres przedmiotowy i podmiotowy przedstawionych propozycji w kontekście estymacji ich oddziaływania na otoczenie zewnętrzne, uregulowania te trudno jest przełożyć na wymierne dane statystyczne. Z uwagi na fakt, iż poziom przestępczości skarbowej jest uzależniony od wielu czynników, w tym prawno-ekonomicznych, politycznych i społecznych, dlatego należy uznać go za materię niepoliczalną w kontekście konkretnego wskaźnika na przyszłość.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projekt zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny oraz na stronach internetowych Ministerstwa Sprawiedliwości w zakładce „Projekty aktów prawnych – prawo karne”.